

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova

Studijní program: Ekonomika a Management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Název diplomové práce:

**Program rozvoje venkova – Osa II – Opatření zaměřená na udržitelné
využívání půdy v Jihočeském kraji**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Petra Pártlová, Ph.D

Autor:

Bc. Veronika Jakschová

2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Veronika JAKSCHOVÁ**
Osobní číslo: **E09625**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Program rozvoje venkova - Osa II - Opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji**
Zadávající katedra: **Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Seznámení s programem Rozvoje venkova, zaměřením na osu II - Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské a lesní půdy v Jihočeském kraji. Zkoumán a zprehledněn bude Jihočeský kraj, dosavadní žádosti, typy projektů, které byly nejčastěji zpracovány a úspěšnost projektů.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a sepsání literární rešerše k dané problematice, Společná zemědělská politika, předvstupní program SAPARD, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
2. Seznámení se s programem Rozvoje venkova, osami a opatřeními.
3. Seznámení se s osou II, přímé platby.
4. Přehled podaných a proplacených projektů od roku 2007 v Jihočeském kraji.
5. Pohled Státního zemědělského intervenčního fondu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Cíl práce, 4. Materiál a metody (praktická část), 5. Výsledky, 6. Závěr, 7. Resumé, 8. Přehled použité literatury, Přílohy.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma Program rozvoje venkova – Osa II – Opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji, vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 1. 4. 2011

Bc. Veronika Jakschová

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Petře Pártlové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce. Současně děkuji vedoucí oddělení finanční podpory Státního zemědělského a intervenčního fondu v Českých Budějovicích, Ing. Drahoslavě Brabcové za cenné rady a poskytnutí potřebných informací, nezbytných pro zpracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	8
1 TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Evropská unie	9
1.1.1 Fondy Evropské unie.....	10
1.2 Společná zemědělská politika	11
1.2.1 Historie společné zemědělské politiky	11
1.2.1.1 Římská smlouva a princip společné zemědělské politiky	12
1.2.1.2 Společná zemědělská politika do konce 80. let	13
1.2.1.3 Financování společné zemědělské politiky	14
1.2.1.4 Společná zemědělská politika v 80. letech – oběť vlastního úspěchu.....	15
1.2.2 Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992	18
1.2.2.1 Vnitřní a vnější tlaky na reformu Společné zemědělské politiky.....	18
1.2.2.2 MacSharryho reforma Společné zemědělské politiky z roku 1992	20
1.2.3 Agenda 2000	22
1.2.4 Reforma SZP v roce 2003	23
1.2.5 Health Check	23
1.2.6 Budoucnost Společné zemědělské politiky	24
1.2.7 Cíle společné zemědělské politiky	25
1.3 Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond	25
1.3.1 Obecné oblasti podpory z EAGGF	25
1.3.2 Oblasti, kde mohou být realizována opatření pro rozvoj venkova podle EAGGF	26
1.4 SAPARD – předvstupní fond	27
1.4.1 Vznik a realizace operačního programu Sapard.....	27
1.4.2 Přehled priorit a opatření operačního programu SAPARD v České republice..	27
1.4.3 Zhodnocení přestupního programu SAPARD	28
1.5 Program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	29
1.5.1 Žádosti o finanční pomoc z OP Zemědělství	30

1.5.2 Cíl OP Zemědělství	30
1.5.3 Priority OP Zemědělství.....	31
1.5.4 Organizační zajištění OP Zemědělství	32
1.5.5 Zhodnocení programu rozvoje venkova a multifunkční zemědělství	32
1.6 Horizontální plán rozvoje venkova.....	33
1.6.1 Vznik horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP).....	33
1.6.2 Cíle a obsah HRDP	33
1.6.3 Přehled opatření a podopatření programu HRDP	34
1.6.4 Zhodnocení operačního programu Horizontální plán rozvoje venkova.....	36
1.7 Národní strategický plán pro oblast Rybářství a operační program Rybářství 2007 – 2013	37
1.7.2 Vznik OP Rybářství a Národního strategického plánu	37
1.7.3 Operační program Rybářství	38
1.7.4 Cíl Operačního programu Rybářství	38
1.7.5 Prioritní osy programu Rybářství.....	39
1.7.6 Zhodnocení operačního programu Rybářství.....	40
1.8 Program rozvoje venkova	40
1.8.1 Cíl programu Rozvoje venkova	41
1.8.2 Členění Programu rozvoje venkova dle os.....	42
1.8.3 Podání žádosti pro poskytnutí dotace v programu Rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013	46
2 CÍL, METODIKA A HYPOTÉZA.....	48
3 PRAKTICKÁ ČÁST	50
3.1 Charakteristika Jihočeského kraje a využití půdy.....	50
3.2 Zkoumání programu Rozvoje venkova - Osa II, přímé platby	56
3.2.1 Agroenvironmentální opatření	58
3.2.2 OSA II - Opatření a podopatření, na které jsou z fondů HRDP a EAFRD vypláceny platby	59

3.2.3 Celkové vynaložené prostředky na Program rozvoje venkova, přímé platby, HRDP v letech 2007 - 2010 pro Českou republiku.....	66
3.2.4 Proplacené dotace v Jihočeském kraji dle jednotlivých podopatření z AEO HRDP a AEO EAFRD v letech 2007 – 2010	67
3.2.5 Všechny proplacené dotace Osy II – Opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji v letech 2007 - 2010.....	74
4 DISKUZE A VÝSLEDKY	83
5 ZÁVĚR.....	84
6 SUMMARY.....	85
7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	86
8 KLÍČOVÁ SLOVA	91
9 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	92
10 SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A MAP	94

ÚVOD

Česká republika je od 2. května 2004 součástí Evropské unie, která se snaží podporovat méně vyspělé oblasti, s cílem přiblížit úroveň vyspělosti všech zemí Evropské unie. Česká republika, mimo hlavního města Prahy, patří k méně vyspělým regionům, při 80% HDP na obyvatele průměru EU. Právě takovým regionům poskytuje Evropská unie pomoc formou dotací z Evropských fondů. Povinností České republiky je dostatečně informovat potencionální žadatele o možnostech, které jim Evropská unie přináší a plně tak využít rozpočtu, který jí byl poskytnut. Ve své diplomové práci bych ráda seznámila čtenáře s přehledem priorit a opatřeními programů pro Českou republiku v oblasti zemědělství a rozvoje venkova. Zvolené téma této diplomové práce je proto v dnešní době aktuální vzhledem k tomu, že prostřednictvím fondů Evropské unie je možné čerpat finanční prostředky.

EU je jednou z největších obchodních velmocí a jedním z nejvýznamnějších poskytovatelů finanční i technické pomoci chudším zemím, a proto je žádoucí, mít dobrý přehled o možnostech čerpání dotací, o strukturálních fondech a operačních programech, které je možné využít v rámci čerpání dotací z Evropské unie.

Téměř polovinu z celkové rozlohy České republiky tvoří zemědělská půda (cca 2 265 000 ha). Na jednoho obyvatele ČR tak připadá cca 0,4 ha zemědělské půdy, z toho 0,3 orné půdy, což je téměř evropský průměr. Více než jednu třetinu půdního fondu České republiky pokrývají lesní pozemky.

Polovina zemědělského půdního fondu se nachází v oblastech méně příznivých pro hospodaření (LFA oblasti).

Zaměřila jsem se na Program Rozvoje venkova se specializací na osu II – Opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji, kde se budu konkrétně zabývat přímými platbami v Jihočeském kraji za období 2007 – 2010, které zanalyzuji dle skutečně proplacených žádostí za jednotlivá opatření a podopatření.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Evropská unie

Evropská unie je ekonomické a politické uskupení států, které čítá 27 demokratických členů. Nejedná se přímo o uskupení, jehož cílem by bylo nahradit státy současné, ale je více než jakákoliv jiná mezinárodní organizace. Evropská unie se snaží o sjednocování celé Evropy bez dobývání a násilí, tedy o něco, co předtím nikdo nezkoušel.¹

Členské státy Evropské unie vytvořily společné instituce, na něž delegují část své suverenity tak, aby rozhodnutí o konkrétních otázkách společného zájmu bylo možné přijímat demokraticky na evropské úrovni. Tato sdílená suverenity je podstatou evropské integrace.²

Nápad vytvoření Evropské unie vznikl v 50. letech 20. století na základě zkušeností z 2. světové války, kdy hlavním motivem evropské integrace bylo zajištění míru a bezpečnosti po celé Evropě. Tehdy ve společnosti převažoval názor, že bezpečnost a mír nedokáží zajistit státy samostatně, ale pouze sjednocená Evropa. Francouzský ministr zahraničí, Robert Schuman, předložil 9. května 1950 návrh sjednocení Evropy, tzv. Shumanovu deklaraci. V roce 1952 vzniklo na základě Pařížské smlouvy, mezi Německem, Francií, Itálií, Belgií, Lucemburskem a Nizozemím Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO).

Zakladatelské státy si uvědomily, že teprve trvalé odstranění obchodních bariér a zajištění rovného přístupu k surovinám a trhům může zajistit hospodářský růst a zároveň odstranit rizika vzájemných konfliktů. Pokračovaly v dalších jednáních a sbližování pozic. Jednání byla úspěšně završena v roce 1957, kdy uvedených šest zakládajících států podepsalo v Římě smlouvu ustanovující Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii – Euratom. Posláním EHS bylo vytvořit společný trh, zatímco posláním Euratomu bylo regulovat obchod se štěpným materiálem pro mírové účely a dohlížet na něj.³

---

¹ BARTÁK, K. Průvodce Evropskou unií. 2. vyd. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí: ediční oddělení Ústav mezinárodních vztahů, 2000. 88 s. ISBN 80-85864-92-4

² Portál Finance: www.finance.cz

³ Portál Ministerstva zahraničních věcí: www.mzv.cz

V roce 1967 byla tato tři společenství sloučeny pod názvem Evropská společenství. V roce 1985 předložila komise Evropské unie harmonogram pro další rozvoj Evropského společenství, tzv. Bílou knihu, která obsahuje návrhy na odstranění překážek mezi členskými státy Evropské unie. Po podepsání Maastrichtské smlouvy v roce 1992 byla zahájena nová etapa v historii Evropy. Tato smlouva představovala druhou zásadní korekturu zakladatelských smluv a byla tak umožněna realizace Evropské unie. Z důvodu rozdílů mezi jednotlivými členskými státy a pro vyrovnání rozdílů, mají státy Evropské unie možnost čerpat dotace prostřednictvím strukturálních fondů, které slouží k podpoře hospodářského růstu členských států, podpoře vzdělanosti a k dalším účelům.⁴

Evropská unie bývá přirovnávána k antickému chrámu, který je postaven na pevných základech (společné hodnoty a cíle), ze kterých vyrůstají tři pilíře:

- První „pilíř“ – Evropské společenství;
- Druhý „pilíř“ – Společná zahraniční a bezpečnostní politika;
- Třetí „pilíř“ – policejní a justiční spolupráce v trestních věcech.

1.1.1 Fondy Evropské unie

Evropské fondy jsou financované z peněz daňových poplatníků všech členských států EU a zahrnují nástroje finanční a technické pomoci. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských států, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností. Některé nástroje také pomáhají kandidátským zemím při přípravě na jejich vstup do EU.⁵

V současné době, tj. v období 2007-2013, tvoří Evropské fondy 8 fondů: Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (bývají souhrnně nazývány strukturální fondy). Do těchto fondů dále řadíme fond soudržnosti (CF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), Evropský rybářský fond (EFF), komunitární programy, Fond předvstupní pomoci – IPA, Fond solidarity a Finanční nástroje regionální politiky – JASPERS, JEREMIE, JESSICA. Česká republika

---

⁴ Portál Evropské unie: www.europa.eu

⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Abeceda fondů EU. Praha: Odbor vnějších vztahů

prochází během svého členství v EU již druhým programovacím obdobím. Programovací období jsou postavena na programových dokumentech, ve kterých je stanoven rozpočet a jsou definovány nové cíle a priority, jenž se členské státy snaží dosáhnout a naplňovat.

1.2 Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika je nejstarší politikou Evropského společenství. Její začátky spadají do roku 1962 a po celou dobu byla nejdůležitější politikou Společenství. V roce 1979 představovaly výdaje na evropské zemědělství dokonce 75 % rozpočtu tehdejšího Evropského hospodářského společenství. V současné době je vynakládáno na Společnou zemědělskou politiku z rozpočtu Evropské unie okolo 40 %, což je přibližně 55 miliard eur.⁶

Je zřejmé, že zemědělství zůstane nadále klíčovým a nejnákladnějším odvětvím evropské integrace a to i přes veškeré snahy o reformu Společné zemědělské politiky. Zemědělská politika je oblastí, ve které Evropská unie vyvíjí největší legislativní aktivitu, což dosvědčuje fakt, že z celkového počtu 80 tisíc stránek komunitárního práva jich téměř polovina připadá právě na Společnou zemědělskou politiku.⁷

1.2.1 Historie společné zemědělské politiky

Základní myšlenka vzniku Společné zemědělské politiky byla zakotvena již v roce 1957 v Římské smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství. Základní principy a nástroje této politiky byly formulovány v 60. letech a Společná zemědělská politika byla v této podobě uplatňována až do konce 80. let. Později se ale stala obětí vlastního úspěchu, neboť vlivem modernizace došlo k výraznému zvýšení produktivity a ze strany Společenství podporovaná výroba neměla odbytiště a končila tak v evropských skladech.

---

⁶ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

⁷ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

1.2.1.1 Římská smlouva a princip společné zemědělské politiky

Vytvoření společného trhu pro zemědělské výrobky bylo obtížnější než vytvoření trhu s průmyslovými výrobky. Dne 25. července 1957 podepsala Francie, Německo, Itálie a země Beneluxu Římskou smlouvu. Zejména Francie vyvíjela tlak na její přijetí. V té době pracovala ve francouzském zemědělství pětina obyvatelstva, a to mělo výrazný sociální a ekonomický dopad. Francie, země galského kohouta, byla nejvýznamnějším zemědělským producentem mezi zakládajícími státy Evropského hospodářského společenství a spolu s Itálií a Nizozemím začaly přebytek své produkce vyvážet na trhy svých obchodních partnerů⁸.

Francie se obávala konkurenceschopnosti vlastních podniků a přijetím společné zemědělské politiky podmiňovala svůj souhlas se zavedením volného trhu s průmyslovými výrobky. Tyto obavy tak byly vyváženy nadějí, že se najdou nová odbytiště francouzským rolníkům. Německo naléhalo na vytvoření společného trhu s volným pohybem zboží. Zároveň doufalo ve zpoždění vzniku Společenské zemědělské politiky, o kterém rozhodla Římská smlouva. Vznik NDR odřízl západní Němce od úrodných obilnářských oblastí, a tak muselo Německo nakupovat obilí na zahraničních trzích, kde však byly ceny obilí nižší než ve Francii. Zavedením vysokých cel na ochranu evropského trhu by byla těmto dovozům zasazena smrtelná rána a Bonn by se musel přeorientovat na nákup dražšího francouzského obilí. Německo nakonec s výslednou podobou Společné zemědělské politiky souhlasilo, a na průmyslové výrobky bylo zrušeno clo. Vznik Společné zemědělské politiky je tak prvním příkladem jednání, které má zajistit vyváženost zájmů jednotlivých států ve všech fázích jednání.⁹

Všechny zakládající země Evropského hospodářského společenství měly v oblasti zemědělství některé shodné cíle. Jejich hlavní záměr byl rozvíjet zemědělskou výrobu, aby si zajistili potravinovou soběstačnost. Evropské zemědělství bylo velmi rozdílné a tak se v mnoha oblastech vhodně doplňovalo. Každá země měla svoji výhodu, jejímž využitím bylo možné zajistit jí své místo na slunci. Např. obilí z Francie mohlo jít do Německa, jelikož ho Francie měla odbytek, Itálie zase byla v roce 1958 jediným středozemním státem s typicky jižním zemědělstvím a Nizozemí mělo dostatek

---

⁸ FAJMON, Hynek. Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie. [s.l.] : Vydáno ve spolupráci s frakcí Evropského parlamentu Evropská lidová strana - Evropská demokratická (EPP-ED), 2006. 127 s.

⁹ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

masa a masné výrobky za nízké ceny a mohlo tak zásobovat celý trh. Také v názoru na budoucnost zemědělství se země shodovaly, a to se zajištěním jeho modernizace, která by uvolnila pracovní síly, nezbytné pro rychle se rozvíjející průmysl.

V zemích budoucího Evropského hospodářského společenství, které mělo celkem 150 hektarů, bylo 17,5 miliónu pracujících zemědělců na 65 miliónech hektarů. V USA se více než 200 miliónů lidí mohlo spolehnout na pouhé 4 milióny zemědělců, hospodařících na 400 miliónech hektarů. Díky těmto číslům byla vidět zaostalost evropského zemědělství. Bylo nutné zajistit nárůst investic, kde však musela být zajištěna jejich návratnost, což bylo na trhu se silnými výkyvy cen nemyslitelné bez státních intervencí. S tím neměly zakládající státy větší problém, neboť každý z nich již dříve zemědělství finančně podporoval. Nestačilo však pouhé zavedení vysokých cel vůči zemědělským dovozům ze třetích zemí, a protože zemědělský obchod uvnitř Společenství měl být stejně jako průmyslový obchod osvobozen od cel a kvót, musely být národní systémy nahrazeny jednotným systémem podpor pro celé území Společenství. Pouze tak mohly být zajištěny rovné podmínky konkurence pro všechny.¹⁰

1.2.1.2 Společná zemědělská politika do konce 80. let

V červenci 1958 proběhla v Itálii konference ministrů zemědělství, expertů a organizací hájících zájmy zemědělců. Na základě závěrů konference, vypracovala Komise první návrhy a v roce 1959 je předložila členským státům. Na konci roku 1961 ale stále nebylo dosaženo dohody, a i když jednání uvízla v mrtvém bodě, státy se chtěly dohodnout. To dokazovalo i tzv. Zastavení hodin, k němuž přistoupila Rada 31. prosince 1961 a trvalo do doby, dokud nebylo v průběhu maratónu trvajících do 14. ledna dohody skutečně dosaženo. Hlavní podíl na úspěchu jednání měl německý kancléř Adenauer, který nakonec přistoupil na zavedení dovozních dávek zdražujících dovozy ze zahraničí.

Dohoda z ledna 1962 upřesnila, jak bude společná zemědělská politika fungovat. Byl zaručen volný pohyb zboží i pro zemědělské komodity. Každá skupina výrobků měla mít společnou organizaci trhu, která byla založena na systému garantovaných cen,

---

¹⁰ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

kteře měla Rada kařždoročně orientačně stanovit. V případě, že by se trh zhroutil, poskytlo by společenství zemědělcům cenovou záruku. K cenové záruce přibyla i neomezená odbytová záruka. Kombinace obou těchto záruk eliminovaly rizika na trhu a zaručovaly zemědělcům pohodlná odbytiště. Rok 1967 měl vytvořit společnou organizaci trhu s obilninami, vepřovým masem, vejci, drůbeží a olejninami. O rok později měly vzniknout organizace trhu s mlékem a hovězím masem. I zde měly být stejné ceny. Problémem, který jednotu cen znesnadňoval, byly kursové pohyby měn. Bylo proto třeba přijmout opatření, známá jako zemědělská měnová vyrovnání.¹¹

Ve vztahu k třetím zemím byl zaveden princip komunitární preference. Protože se většina zemědělských výrobků prodávala na světových trzích za nižší ceny, byly na jejich dovoz uvaleny klouzavé dávky, které dorovávají jejich cenu na úroveň orientačních cen a umožňují tak udržet úroveň cen ve společenství na podstatně vyšší úrovni, než na světových trzích. Aby byl zajištěn vývoz svých vlastních produktů, poskytuje společenství vývozcům vyrovnávací dávky při vývozu. V oblasti financování bylo přijato pravidlo tzv. finanční solidarity. Rada Evropského hospodářského společenství založila Evropský orientační a záruční zemědělský fond. Úkolem jeho záruční sekce bylo vyplácení vývozních dávek a financování zboží do intervenčních skladů. Fond má ještě orientační sekci, jejímž cílem je podporovat strukturální reformy evropského zemědělství. Do 30. června 1965 pocházely finanční prostředky fondu z národních příspěvků. Po tomto datu se mělo rozhodnout o zavedení vlastních zdrojů Společenství.

1.2.1.3 Financování společné zemědělské politiky

V roce 1965 způsobilo financování Společné zemědělské politiky díky neshodám krizi ve společenství, která byla vyřešena tzv. lucemburským kompromisem. V březnu 1965 byl Evropskou komisí vypracován návrh na definitivní řešení problému financování Společné zemědělské politiky. Do pokladny v Bruselu měly plynout peníze z klouzavých dovozních dávek a velké části cel uvalených na průmyslové výrobky.

---

¹¹ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

V roce 1967, po vzniku první společné organizace trhu s obilninami, byly výdaje nadále financovány z příspěvků jednotlivých států. Až v roce 1970 přijala Rada nařízení o vlastních zdrojích společenství. Byly stanoveny tři hlavní zdroje příjmů:

- zemědělské dávky (prémie, přírážky a vyrovnávací dávky, které jsou uvaleny na obchod zemědělskými produkty se třetími státy),
- cla vybíraná na základě společného celního sazebníku ES v obchodě se třetími státy,
- příjmy z daně z přidané hodnoty vybírané v členských státech, zpočátku až do úrovně 1 procenta výnosu daně. Po přistoupení Španělska a Portugalska v roce 1986 byla tato hranice zvýšena na 1,4 procent.¹²

1.2.1.4 Společná zemědělská politika v 80. letech – oběť vlastního úspěchu

Na počátku 80. let představitelé Evropského společenství srovnali cíle Římské smlouvy a dosažený stav zemědělství. Zvýšení produktivity, první stanovený cíl, překonal všechna očekávání. Evropské zemědělství prošlo razantní modernizací. Ačkoliv jeho podíl na celkovém HDP výrazně klesl a sektor opustily milióny lidí, došlo k výraznému zvýšení produktivity. Díky intenzivnímu hnojení zemědělské půdy bylo dosaženo vysokých výnosů v rostlinné výrobě, racionální organizace chovu dobytka zlepšila hospodářskou užitkovost zvířat. Zemědělci, kteří tuto oblast hospodářství neopustili, měli díky lepším výnosům a menšímu množství pracovní síly nižší ceny a zvýšené příjmy. Modernizace ale nebyla řízena pouze trhem, ale také silnou intervencí veřejných prostředků, které zaručily zemědělcům, že jejich příjmy nevykazovaly prudké výkyvy v závislosti na situaci na trhu, ale získaly jistou stabilitu, a to díky centrálně stanoveným intervenčním cenám. Byla tedy zajištěna stabilita trhů a odpovídající životní úroveň zemědělců, což byly další cíle stojící u zrodu společné zemědělské politiky. Co se týká dodávek spotřebitelům za dobré ceny, celkový vývoj produktivity práce nejen v zemědělství, ale v celém národním hospodářství, umožnil postupný pokles podílu výdajů na potraviny v rodinných rozpočtech. Zatímco v padesátých letech bylo společenství jako celek závislé na dovozu klíčových zemědělských produktů, jako byly např. obilniny, od osmdesátých let se situace začala silně měnit. Tehdy totiž začala

---

¹² Portál Business Info: www.businessinfo.cz

domácí nabídka obilnin převyšovat domácí poptávku. Již dříve byly přebytky u mléka a hovězího masa. Hlavní skupinou produktů, a u kterých má dodnes Evropa strukturální deficit, jsou převážně olejniny. U všech ostatních došlo k výraznému růstu produkce. K nim přispěly i dvě vlny rozšiřování společenství v 70. a 80. letech. V roce 1973 Velká Británie, Dánsko a Irsko, tedy země, které se specializují na pěstování polních plodin a živočišnou výrobu, především produkci mléka a hovězího masa. V roce 1986 se společenství rozšířilo o Španělsko a Portugalsko, a to znamenalo vytvoření nové rovnováhy s větším podílem typicky jižních produktů, např. tabák, víno, olivy.¹³

Z pohledu daňového poplatníka už však úspěch Společné zemědělské politiky nebyl tak růžový. V roce 1980 dosáhl podíl společné zemědělské politiky 72,3 % všech výdajů rozpočtu. Rostoucí finanční nenasytnost Společné zemědělské politiky se stala problémem. Nebyla to ani tak podpora zemědělství jako taková, ale to, že začala být krajně neproduktivní.¹⁴

V roce 1968 byla současně s tržním řádem hovězího masa zavedena i společná organizace trhu s mlékem, která se později projevila jako nejhorší. Evropská komise zaručovala vysokou cenu mléka, a pokud by v odbytí byly potíže, tak se o nadbytečné množství mléka postarají evropské intervenční sklady. Zemědělce tak nikdo nenutil, aby svou výrobu přizpůsobovali poptávce, ale důsledky této výhodné nabídky na sebe nedaly dlouho čekat. Už v roce 1975 Evropská komise oznámila, že celkové množství mléka v intervenčních skladech dosáhlo miliónu tun. To přimělo evropské orgány jednat. Zemědělci tedy platili jakousi daň, pokud výroba mléka převýšila stanovenou hodnotu. Smyslem této daně bylo pokutovat za nesplnění závazků výrobce. Na počátku 80. let byly sklady přeplněné máslem a mlékem. V roce 1983 dosáhlo množství uskladněného másla hranice 700 tisíc tun a v případě mléka dokonce 1,1 miliónu tun.¹⁵

V roce 1984 přijala Rada klíčové opatření a zavedla systém mléčných kvót, které celou situaci radikálně změnily, a tento systém je v Evropské unii v platnosti dodnes. Hlavní inovace spočívala v tom, že kontrola výroby se neuskutečňovala na úrovni státu nebo regionu, ale přímo u výrobce. Každému zemědělci byla přidělena individuální

---

¹³ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

¹⁴ FAJMON, Hynek. Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU. [s.l.] : Centrum pro studium demokraci a kultury, 2010. 187 s.

¹⁵ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

mléčná kvóta, za jejíž dodržení byl přímo zodpovědný. Ta se dělila na kvótu na mléko dodávané mlékárnám, a kvótu na mléko používané k jiným účelům. Pokud zemědělec stanovené množství mléka překročil, zaplatil do evropského rozpočtu pokutu. Její výše byla taková, aby ji zemědělec finančně pocítil. Zavedení těchto kvót byl jeden z prvních případů, kdy si situace na trhu vyžádala výrazný zásah do dosud prakticky neomezeného systému podpor.

Evropské společenství je soběstačné ve výrobě obilovin, mléka, másla, hovězího, telecího i vepřového masa, drůbeže a cukru. Země EU se staly druhým největším vývozcem zemědělských produktů. Zásahu na růstu produktivity v zemědělství má také vývoj technologií, používaných zemědělci. Obchod zemědělskými výrobky na vnitřním trhu EU se zvýšil. Stouply sice ceny potravin, ale ceny spotřebitelského zboží rostly výrazněji. Současně ale dramaticky poklesla váha zemědělství ve všech zemích EU (podíl zemědělství na tvorbě HDP se snížil z 5% v roce 1973 na 1,3% v roce 2005). Mnozí kritici předpokládali, že jediným řešením je SZP opustit, nebo rázně reformovat. Nejčastějšími argumenty kritiků byla neefektivní alokace zdrojů, kdy vysoké intervenční ceny umožňovaly obdělávat okrajové pozemky a udržovat pracovně náročnou výrobu. SZP vyvolává mezi členskými zeměmi spory, protože některé státy mají větší výhody než jiné a rozdělují se na čisté plátce a čisté příjemce finanční podpory. Na SZP přispívá nejvíce Německo, Holandsko, Belgie, Itálie a Švédsko, zatímco Francii, Španělsku, Řecku a Irsku plynou z fondů SZP velké příjmy. SZP umožňuje díky intervencím přežít drobným zemědělcům vyrábějícím s vysokými náklady, což zvyšuje ceny. Dle studie Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) jsou v zemích EU ceny potravin v průměru minimálně o 20 % vyšší než na světovém trhu. Zaručené ceny podněcují zemědělce k vyšší produkci, která je vykoupena a skladována a vyváží se s dodatečnými náklady. Dotace dostávají největší producenti, kolem 80 % finanční podpory se dostává 20% zemědělců, takže Společná zemědělská politika podporuje ty prosperující. Zemědělský trh je stabilizovaný a nasycený, ale má relativně vysoké ceny potravin. Spotřebitelé jsou znevýhodněni i jako plátcí daní, z nichž část jde do evropského rozpočtu, který zemědělské dotace financuje. Mezi některými zeměmi EU a velkými vývozci

zemědělské produkce, zejména USA, vznikají spory. Obviňují SZP z porušování pravidel mezinárodního obchodu.¹⁶

1.2.2 Společná zemědělská politika po reformě z roku 1992

1.2.2.1 Vnitřní a vnější tlaky na reformu Společné zemědělské politiky

Na konci 80. let začalo být zřejmé, že společná zemědělská politika potřebuje celkovou změnu. V některých sektorech, zejména v oblasti pěstování obilnin a chovu hovězího dobytka, nastávala opět kritická situace, podobná té, jakou společenství muselo řešit o několik let dříve v sektoru mléka. V roce 1991 mělo Evropské společenství ve svých skladech více než 15 miliónů tun obilí, a celkové výdaje na podporu farmářů přesáhly původně plánovaný předpoklad. Na změnu koncepce podporování evropského zemědělství tlačil významný vnější vliv. Tím byla jednání v rámci Uruguayského kola GATT. Zde tvořily otázky obchodu, spolu se zemědělskými výrobky významnou část agendy.¹⁷

Obecná dohoda o clech a obchodu (GATT) vznikla v roce 1948 a signatářské státy si v ní stanovily za cíl postupnou liberalizaci světového obchodu. Jednání se uskutečňovala formou tzv. kol, která trvala vždy několik let, a vždy se soustředila na pokles cel v obchodě s průmyslovými výrobky. V zemědělství byly projednávány pouze okrajové otázky, ale některé měly výrazný dopad na vzájemný obchod Evropského hospodářského společenství s ostatními státy.

Již v roce 1962 se Evropské hospodářské společenství na konci tzv. Dillonova kola zavázalo, že sníží cla na zemědělské výrobky uplatňované na dovoz ze třetích zemí. V té době společenství souhlasilo s požadavkem USA, že na dovoz olejnin nebudou uvalována žádná dovozní cla. Oblast olejnin tak byla, na rozdíl od obilnin, v Evropě od samého počátku výrazně liberalizována, což způsobilo i problémy evropským producentům obilnin. Nulová cla na dovoz olejnin a některé druhy náhražkových krmiv proto způsobila, že tyto komodity vytlačovaly díky nízkým cenám a vysoké výživnosti evropské obilí na domácím trhu krmiv pro hospodářská zvířata.

---

¹⁶ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

¹⁷ FAJMON, Hynek. Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie. [s.l.] : Vydáno ve spolupráci s frakcí Evropského parlamentu Evropská lidová strana - Evropští demokraté (EPP-ED), 2006. 127 s.

Evropské sklady se opět začaly zaplňovat zásobami obilnin. v evropských skladech. Přes liberalizaci v oblasti olejnin se uvolnění obchodu. V Sedmdesátých letech USA stále více napadaly evropskou ochranářskou politiku, ale až na pár ústupků se jim nepodařilo docílit podstatnějších změn.¹⁸

V roce 1986 došlo k zásadnímu obratu. Tehdy bylo zahájeno Uruguayské kolo jednání GATT. V počáteční deklaraci ministrů průmyslu a obchodu, či odpovídajícího ekvivalentu, byl kladen zvláštní důraz na liberalizaci obchodu se zemědělstvím. Útok proti evropskému systému podpor vedly především USA, podporovány tzv. Cairnskou skupinou. USA se totiž obávaly ztráty světových trhů ve prospěch evropských farmářů. Díky systému podpor poskytovaných vlastním zemědělcům, zvýšily státy Evropského hospodářského společenství výrazně svůj podíl na světovém trhu s obilninami, a to ze 14 % v roce 1981 a na 20 % v roce 1991. Podíl USA v tomto období výrazně poklesl ze 47 na 32 %, i přesto si však udržovaly dosud dominantní postavení. USA podporované spojenci z Cairnské skupiny vznesly na jednáních požadavek na odbourání všech ochranných cel a veškerých podpor poskytovaných unijním zemědělcům, což bylo pro evropské země nepřijatelné. Společenství sice bylo ochotno přijmout navržené principy liberalizace, ale za podmínky, že k jeho aplikaci bude docházet postupně. Tímto byly zpochybněny základní nástroje Společné zemědělské politiky, mezi něž patřily podpora vývozu zemědělských výrobků do třetích zemí a vysoké celní zatížení na dovoz vybraných zemědělských produktů do Evropské unie. Pokud by ale Evropské hospodářské společenství přistoupilo na zrušení vývozních podpor, stalo by se její zemědělské zboží neprodejným, vzhledem k vysokým cenám na světových trzích. Zrušení dovozních cel a dávek by znamenalo záplavu trhu levnějšími produkty ze zahraničí. Také dosavadní model podpor založený na garanci výkupních cen určitých zemědělských komodit se ukázal velmi nevýhodný. Ceny hlavních zemědělských komodit, které každý rok určovala Rada ministrů, byly často výrazně vyšší, než ceny dosahované na světových trzích.

V roce 1994 byla v Marakeši podepsána závěrečná dohoda mezi Evropským společenstvím a USA. Tím bylo formálně uzavřeno Uruguayské kolo GATT a vznikla Světová obchodní organizace (WTO). Tyto dohody obsahovaly ustanovení

---

¹⁸ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

o zemědělství. Signatářské státy se dohodly, že do roku 2000 sníží poskytované vývozní podpory o 21 procent. Reálně se jednalo o pokles o 36 procent. Byly zrušeny klouzavé dávky uvalené na dovážené zboží, které bidpi nahrazeny systémem fixních cel. Dosud byly klouzavé dávky klíčovým prvkem ochrany domácího trhu v rámci tzv. komunitární preference. Státy se také zavázaly, že musí dojít ke snížení domácích podpor poskytovaných zemědělcům o 20 procent v porovnání s referenčním obdobím 1986 až 1988. Toto způsobilo zemědělcům šok. EU si vymohla výjimku z povinného snižování subvencí pro přímé platby zemědělcům, a to byla cesta k přijatelné reformě Společné zemědělské politiky, jež spočívala v přechodu od systému podpor závislých na množství produkce k systému vyplácení přímých plateb, které jsou poskytovány zemědělci nezávisle na množství produkce, které je schopen dodat na trh. Kritériem je například výměra orné půdy nebo počet kusů poráženého dobytka.¹⁹

Až do roku 2007 sloužil k financování Společné zemědělské politiky Evropský zemědělský garanční a orientační fond (EAGGF), ze kterého byly zemědělcům vypláceny dotace a intervenční platby pro nákup přebytečných výpěstků na sklad. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let odčerpával až 70 % evropského rozpočtu.

1.2.2.2 MacSharryho reforma Společné zemědělské politiky z roku 1992

Stále bylo mnoho podnětů k reformě, a jejím bezprostředním důvodem byla nutnost přizpůsobit se požadavkům jednání v GATT. Byla nezbytná postupná liberalizace. Tuto cestu podporovalo především Nizozemí, jehož výkonné zemědělství si od liberalizace slibovalo možnost další expanze na zahraniční trhy. Reformu posvětilo nakonec i Německo a Francie. V roce 1992 tak byla přijata opatření k zásadní reformě Společné zemědělské politiky, tzv. MacSharryho reforma, jejímž cílem bylo zvýšit konkurenceschopnost evropského zemědělství na světových trzích, omezit rostoucí finanční náročnost Společné zemědělské politiky a zastavit dlouhodobé trendy vedoucí k vytváření přebytků. Mezi tyto změny patřilo snížení centrálně stanovených

---

¹⁹ FAJMON, Hynek [s.l.] : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 1. Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU. 87 s.

intervenčních cen a snížení vyplácených plateb zemědělcům tak, aby nebyly dotčeny jejich příjmy.

Přímé platby nespádaly pod závazek povinného snížení poskytovaných podpor. Největší přebytky byly u pěstování obilnin a produkce hovězího masa. Oba sektory zůstávají nejnákladnější položkou Společné zemědělské politiky současnosti.

Tabulka č. 1: Podíl výdajů Společné zemědělské politiky v rámci EAGGF fondu

Garanční část EAGGF	1998 (v mil. ECU)	1998 (v %)
Rostlinná výroba	26 503,0	65,5
- polní plodiny	17 255,0	42,7
(z toho obilniny)	(17 102,0)	(42,3)
-cukr	1 674,0	4,1
-olivový olej	2 256,0	5,6
-ovoce a zelenina	1 921,0	4,8
-víno	806,0	2,0
-tabák	995,0	2,5
-přadné rostliny	870,0	2,2
-sušená píče	374,0	0,9
-ostatní	352,0	0,9
Živočišná výroba	10 742,0	26,6
-mléko a mléčné výrobky	2 976,0	7,4
-hovězí maso	5 786,0	14,3
-ovce, kozy	1 413,0	3,5
-vepřové maso	329,0	0,8
-ostatní	238,0	0,6
(z toho vejce a drůbež)	(86,0)	(0,2)
Jiné výdaje garanční sekce	3 192,0	7,9

Zdroj dat: www.businessinfo.cz

Z této tabulky je zřejmé, že jednotlivé oblasti produkce byly v Evropské unii podporovány rozdílně. Nikdy nebyla zaručená neomezená garance cen a odbytu produktů. Od 80. let byla postupně omezována i u nejsilněji intervenčně orientovaných produktů (obilniny, hovězí maso a mléko), a pro některé komodity bylo stanoveno maximální množství, na které se vztahuje nabídka intervenčního nákupu.

Reforma Společné zemědělské politiky z roku 1992 tedy splnila svůj hlavní účel. Finanční podpora se začala přesouvat od plošné podpory na přímé kompenzační platby. Ty mají zamezit zvyšování zemědělské produkce. Podpora farmářů není už nutně vázaná na produkci. Finanční náročnost SZP se významně nezměnila.

1.2.3 Agenda 2000

V Evropě vypukla v roce 1996 a 1999 krize nemoci šílených krav v sektoru hovězího masa, která si vyžádala další nepředvídané výdaje v řádu několika miliard eur. Opatření zahrnovala povinné testování porážených kusů dobytka na BSE a likvidaci celých stád v případě zjištění nákazy. V roce 2000 přijala Evropská unie rozhodnutí o výkupu zdravých kusů dobytka k likvidaci, neboť o vysokou produkci hovězího masa nebyl zájem. To vedlo k růstu unijních výdajů na zemědělství o 5,7 procent v roce 2001 a navrhovaný rozpočet přesáhl 43 miliard eur. Krize kolem nemoci šílených krav nebyla ale jedinou. V Belgii byla ve stejné době objevena kuřata obsahující jedovaté dioxiny a v Rakousku tamní farmáři krmili chované vepře zakázanými hormony.

Evropa má stále komplikované vztahy s USA díky potravinám a jejich nezávadnosti. Příkladem je spor o dovoz hovězího masa pocházejícího z dobytka krmeného hormony, které Evropská unie již před lety zakázala. V roce 1997 byla předložena nová strategie pro zemědělský sektor v dokumentu Agenda 2000, který se zaměřil na finanční období 2000 – 2006 a je pokračováním reformy z roku 1992. Definitivní verze reformy byla přijata v Berlíně v roce 1999. Hlavními cíli reformy jsou snižování intervenčních cen u významných komodit (o 15 % u obilí, 20 % u hovězího masa a od roku 2005 u mléka o 15 %), to je kompenzováno vyššími přímými platbami, které nejsou vázány na produkci, dále také podpora tržního chování zemědělců, větší důraz na nezávadnost a kvalitu potravin, na zvýšenou ochranu životního prostředí

a zacházení se zvířaty. SZP se začala zabývat agroenvironmentálními otázkami a problematikou venkova jako součástí kulturního dědictví.²⁰

1.2.4 Reforma SZP v roce 2003

26. června 2003 přijali ministři zemědělství členských států EU zřejmě nejzásadnější reformu SZP, která úplně změnila způsob podpory zemědělců v Evropské unii. Ta je více přizpůsobena spotřebitelům a daňovým poplatníkům. Farmáři se budou řídit poptávkou, a většina subvencí bude vyplácena nezávisle na objemu produkce. Nová podoba SZP by měla farmáře přimět k větší konkurenceschopnosti a orientaci na trhu. Reforma je zaměřena na zemědělské programy dbající na ekologickou produkci, dobré zacházení se zvířaty a kvalitu výroby. Díky této reformě by měla mít Evropská unie lepší pozici při jednáních s WTO.

Od roku 2007 byl zaveden zemědělský poradenský systém pro zemědělce a nově byly zavedeny jednotné platby na farmu (single farm payment). Zemědělský výrobce bude v budoucnosti získávat místo několika plateb jednu platbu. Platba závisí na hektarové rozloze. Další novinkou je přesunutí části plateb do fondů venkovského rozvoje, to se týká farem, jimž jsou poskytovány přímé platby nad 5 000 eur. Farmy pobírající platby do 5 000 eur ročně jsou od snižování plateb osvobozeny.

1.2.5 Health Check

V roce 2007 byl představen plán modernizace společné zemědělské politiky, jehož cílem bylo zahájit rozsáhlé šestiměsíční konzultace s členskými státy, a to v otázkách, jak zefektivnit a zjednodušit režim přímých podpor, jak přizpůsobit nástroje na podporu trhu koncipované původně pro Společenství o šesti členech tak, aby měly smysl také dnes, a jak se postavit novým výzvám od změn klimatu přes biopaliva a vodohospodářství až po ochranu biodiverzity.

Dochází ke zrušení hektarové podpory pěstování energetických plodin a je umožněno snižování přímých plateb a převedení finančních prostředků do fondu pro rozvoj venkova.

---

²⁰ Portál Evropské komise: ec.europa.eu

Bylo schváleno odstranění kvót na mléko a mléčné výrobky až do roku 2015 s tím, že zemědělci mohou navyšovat stávající kvóty o 1 % do roku 2013 a členské státy mohou poskytovat do konce března 2014 svému mléčnému sektoru limitovanou státní pomoc. Zemědělci, kteří překročí mléčné kvóty o více než 6 %, budou muset uhradit dávku o 50 % vyšší, než činí běžná sankce. Členské státy budou moci využívat zjednodušený režim jednotné platby na plochu až do roku 2013, to znamená, že nebudou nuceni přejít na režim jednotné platby do roku 2010. Zemím EU–12 bude přiděleno 90 milionů eur do doby, než budou jejich zemědělcům postupně zavedeny přímé platby. Investiční podpora pro mladé zemědělce v rámci rozvoje venkova bude zvýšena z 55 000 EUR na 70 000 eur.²¹

1.2.6 Budoucnost Společné zemědělské politiky

Společná zemědělská politika se bude zaměřovat na zvyšování kvality a bezpečnosti potravin, dobrých životních podmínek venkovské společnosti, zachování zdravého životního prostředí pro další generace, zajištění lepšího zdraví a lepších životních podmínek zvířat, a to vše s co nejnižšími náklady a bude schopna reagovat na výzvy světového trhu.

V budoucnosti, po roce 2013 se budou hledat nástroje, které povedou k efektivnějšímu vynakládání finančních prostředků, k posilování konkurenceschopnosti zemědělců a dají základ pro dlouhodobé posilování pozice evropského zemědělství a potravinářství na otevřeném světovém trhu. S tím souvisí i budoucnost přímých plateb a celého prvního pilíře po roce 2013. Výsledkem by měly být rovné podmínky pro všechny členské státy EU, a to nejen výší přímých plateb, ale i samotného systému jejich vyplácení, který bude respektovat různorodost zemědělství jednotlivých členských států. Současnou slabinou SZP je rozdílná úroveň podpor v jednotlivých zemích, resp. skrytá podpora národních rozpočtů, zejména k chovatelům prasat a drůbeže. Evropská zemědělská politika stále není jednotná, stará patnáctka je na tom stále lépe.

---

²¹ Portál Business Info: www.businessinfo.cz

1.2.7 Cíle společné zemědělské politiky

1. Zvýšení produktivity zemědělství podporou technického pokroku a zajišťování racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracující síly;
2. Zajištění tak odpovídající životní úrovně zemědělské komunity, zejména zvýšením individuálních příjmů osob pracujících v zemědělství.²²

1.3 Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

Společná zemědělská politika je provázaná a vzájemně se doplňuje se strukturální politikou. Evropský zemědělský podpůrný (orientační) a záruční fond vznikl v roce 1961 k financování společné zemědělské politiky. Tento fond je složen ze dvou sekcí. Orientační a záruční sekce. Součástí strukturálních fondů je pouze orientační sekce, některá opatření však financuje také záruční sekce.

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (dále jen EAGGF) financuje opatření v rámci regionů spadající pod Cíl 1 a Cíl 2 společné zemědělské politiky a iniciativu LEADER rozvoje venkova.

EAGGF začal fungovat již v roce 1962. Do roku 2006 se jeho podpůrná sekce řadila mezi strukturální fondy EU, neboť poskytovala podporu modernizaci a zlepšování struktury ekonomických aktivit v zemědělství a na venkově. Od roku 2007 se už nejedná o strukturální fond, ale financuje pouze aktivity společné zemědělské politiky EU.

EAGGF také podporuje udržitelný rozvoj venkovských oblastí a diverzifikaci zemědělské výroby za účelem zvýšení její konkurenceschopnosti.

1.3.1 Obecné oblasti podpory z EAGGF

Finanční pomoc týkající se rozvoje venkova zahrnuje:

- zlepšení struktury zemědělských pozemků a systémů marketingu zemědělských produktů,

---

²² Portál o Evropské unii: www.euractiv.cz

- konverzi a přeorientování potenciálu zemědělské produkce, zavádění nových technologií a zvýšení kvality produktů,
- podporu nezemědělské produkce,
- udržitelný rozvoj lesního hospodářství,
- podpora rozšíření doplňkového nebo alternativního hospodaření,
- zachování a posílení životaschopných sociálních struktur na venkově,
- podporu rozvoje ekonomických aktivit, zachování a vytváření pracovních příležitostí s cílem zajistit lepší využití existujícího potenciálu,
- zlepšení pracovních a životních podmínek,
- udržování a podporu extenzivního zemědělství,
- ochrana a podpora udržitelného zemědělství podporujícího tvorbu krajiny s ohledem na životní prostředí,
- odstranění nerovností a podpora rovných příležitostí pro muže a ženy, zejména podporou projektů, iniciovaných a prováděných ženami.²³

1.3.2 Oblasti, kde mohou být realizována opatření pro rozvoj venkova podle EAGGF

- ekologické zemědělství,
- školení,
- podpora adaptace a rozvoje venkovských oblastí,
- zlepšení marketingu zemědělských produktů,
- lesnictví,
- kompenzace zemědělcům v méně příznivých oblastech a oblastech s ekologickými omezeními,
- podpora začínajících farmářů,
- příspěvky na předčasnou penzi,
- investice do zemědělských podniků.²⁴

---

²³ Portál Fondy Evropské unie: www.strukturalni-fondy.cz

²⁴ Portál Fondy Evropské unie: www.strukturalni-fondy.cz

1.4 SAPARD – předvstupní fond

Program SAPARD byl realizován Agenturou SAPARD ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj, gestorem pro opatření Obnova a rozvoje vesnic a venkovské infrastruktury a Rozvoje a diverzifikace hospodářských činností zajišťující rozmanitost aktivit a alternativních zdrojů příjmů.

1.4.1 Vznik a realizace operačního programu Sapard

Agentura SAPARD byla součástí Ministerstva zemědělství ČR a od 1. ledna 2004 se stala včetně svých regionálních pracovišť součástí Státního zemědělského intervenčního fondu. Pokračující administraci programu SAPARD zajišťovaly příslušné regionální odbory Státního zemědělského intervenčního fondu, kam bylo začleněno 7 regionálních pracovišť Agentury SAPARD. Regionální odbory Státního zemědělského intervenčního fondu jsou v sídlech bývalých regionálních pracovišť Agentury SAPARD, a to v 7 regionech: Praha pro region Praha a Střední Čechy, České Budějovice pro region Jihozápad, Ústí nad Labem pro region Severozápad, Hradec Králové pro region Severovýchod, Brno pro region Jihovýchod, Olomouc pro region Střední Morava a Opava pro region Moravskoslezsko. Příjem projektů, příslušné kontroly a výběr projektů ke schválení pro opatření Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury a Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností zajišťující rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmů, zajišťovali pracovníci Ministerstva pro místní rozvoj, kteří se v případě potřeby podíleli na kontrolách realizace projektů v rámci uvedených opatření. Nabídka opatření pokryla různé aktivity agrárního i potravinářského sektoru včetně rozvoje venkova (nejvíce projektů bylo předloženo v tradičně zemědělských regionech).²⁵

1.4.2 Přehled priorit a opatření operačního programu SAPARD v České republice

Priorita 1 – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství

Opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku;

---

²⁵ Sapard 2005. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2005, s. 2

- 1.2 Zlepšování zpracování a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu;
- 1.3 Zlepšování struktur pro kontrolu kvality, pro kvalitu potravin a ochranu spotřebitele;
- 1.4 Meliorace a pozemkové úpravy.

Priorita 2 – Trvale udržitelný rozvoj venkovských oblastí

- Opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury;
- 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností zajišťujících rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmů;
- 2.3 Metody zemědělské produkce určené k ochraně životního prostředí a uchování krajiny.

Priorita 3 – Příprava podmínek pro plné využití programu

- Opatření 3.1 Zlepšování profesního vzdělávání;
- 3.2 Technická pomoc²⁶

1.4.3 Zhodnocení přestupního programu SAPARD

Program SAPARD zásadním způsobem pomohl překlenout období příprav České republiky jako kandidátské země na čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie a usnadnil jí vstup a napojení do struktur Evropských společenství. Česká republika využila tohoto předvstupního nástroje v maximální možné míře a dokonce zajistila celkové čerpání finančních zdrojů nad rámec stanovený víceletou finanční dohodou. Díky programu SAPARD bylo dosaženo zvýšení finančních příjmů podpořených subjektů, zvýšení produktivity práce, racionalizace výrobních procesů a racionálnějšího využití výrobních faktorů. Výsledky jsou zřejmé v pozitivních dopadech na životní prostředí a zlepšení podmínek chovu zvířat (welfare), větší různorodost, trvalou udržitelnost a přitažlivost hospodářských činností na venkově, vyšší konkurenceschopnost díky vyšší produktivitě a zlepšené kvalitě, zlepšení pracovních a hygienických podmínek provozů a nová pracovní místa, což bylo významné hlavně v regionech s vysokou nezaměstnaností. Program SAPARD v České republice také dokázal pružně reagovat na nečekané živelné události a následné

²⁶ Sapard 2005. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2005, s. 8

problémy zemědělců, a to vyhlášením mimořádného povodňového kola. Díky vstřícnosti Evropské komise byly velmi rychle vyřešeny administrativní otázky a z programu SAPARD byla podpořena obnova poškozených nebo zničených objektů v postižených regionech, čímž došlo ke zmírnění ekonomických ztrát.

V České republice byl Program SAPARD vyhlášen v dubnu roku 2002, kdy byl zahájen příjem žádostí na sedm z celkově devíti opatření. Celkem bylo předloženo více než 3 000 projektů a do konečného termínu pro uzavírání smluv, 31. prosince 2003, bylo uzavřeno se žadateli/příjemci pomoci 1 692 smluv na částku téměř 4,5 miliard Kč. Proplácení projektů z prostředků programu SAPARD bylo ukončeno dnem 30. listopadu 2005, kdy byla celá lokace let 2000 až 2003 ve výši 3,9 miliard Kč vyčerpána. Od 1. prosince 2005 bylo zahájeno proplácení projektů programu SAPARD ze záruční sekce EAGGF v rámci Horizontálního programu pro rozvoj venkova (HRDP). Z programu SAPARD bylo proplaceno celkem 1 610 projektů v celkové výši finanční pomoci 4 126,3 milionů Kč. Z toho bylo proplaceno 1 495 projektů v objemu 3 894,8 milionů Kč z finančních prostředků určených na program SAPARD (94,4 %) a po vyčerpání veškerých alokovaných zdrojů na tento program bylo 115 projektů v částce 231,5 milionů Kč proplaceno z Horizontálního programu pro rozvoj venkova (HRDP), tj. 5,6 % projektů, na které byly uzavřeny závazky nad finanční rozpočet programu SAPARD pro Českou republiku.²⁷

1.5 Program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP Zemědělství) je programový dokument, který představuje základní koncepční rámec připravený Ministerstvem zemědělství pro poskytování projektových podpor pro české zemědělství a venkov v období po přistoupení České republiky k Evropské unii v letech 2004 až 2006. Účelem realizace operačního programu Zemědělství byla podpora zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů, podpora lesního a vodního hospodářství a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova. Tento operační program navazoval na předstupní program SAPARD. Při realizaci všech opatření byl kladen

---

²⁷ Programy rozvoje venkova, Státní zemědělský a intervenční fond, 2005, s.29

důraz na ochranu a zlepšení životního prostředí. V rámci OP Zemědělství se financovaly 3 priority, 7 opatření s celkem 14-ti podopatřeními/aktivitami z Evropského zemědělského garančního a orientačního fondu (EAGGF) a Finančním nástrojem pro podporu rybářství (FIFG).

1.5.1 Žádosti o finanční pomoc z OP Zemědělství

Žádosti o finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství byly k dispozici na Zemědělských agenturách Ministerstva zemědělství a na Regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Žádosti o finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství se podávaly a registrovaly pouze na Regionálních odborech SZIF v termínech vyhlášených Ministerstvem Zemědělství. K žádosti o finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství musel žadatel přiložit projekt a povinné přílohy, které jsou stanoveny v Pravidlech pro žadatele u každého opatření/podopatření. Finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství byla poskytnuta žadateli/příjemci pomoci zpětně (tj. příjemce pomoci musel nejprve proplatit veškeré výdaje sám – v podobě konečné jednorázové platby). Spolufinancování projektů realizovaných v rámci operačního programu Zemědělství bylo hrazeno z orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a z Finančního nástroje pro podporu rybolovu (FIFG).

1.5.2 Cíl OP Zemědělství

Cílem operačního programu Zemědělství je podpora trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel, založená zejména na:

- Zvyšování konkurenceschopnosti odvětví;
- Zajištění zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů;
- Snižování rozdílů v sociálních podmínkách;
- Zachování kulturní krajiny;
- Ochrana a zlepšování životního prostředí.

1.5.3 Priority OP Zemědělství

OP Zemědělství sestává ze tří základních priorit se sedmi opatřeními, z nichž některá jsou dále rozpracována na jednotlivá podopatření.²⁸

Priorita I – Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství

Přehled opatření a podopatření:

I.1. Investice do zemědělského majetku / zemědělských podniků

I.1.1. Investice do zemědělského majetku a podpora mladým začínajícím zemědělcům

I.2. Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing

I.1.2. Prohlubování diverzifikace zemědělských činností

I.3. Lesní hospodářství

I.3.1. Obnova lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem a zavádění příslušných ochranných preventivních opatření;

I.3.2. Investice do lesů;

I.3.3. Sdružování majitelů lesa;

I.3.4. Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd.²⁹

Priorita II – Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání

Přehled opatření a podopatření:

2.1. Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí

2.1.1. Pozemkové úpravy

2.1.2. Obnova potenciálu a zachování zemědělské krajiny

2.1.3. Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů

2.1.4. Rozvoj venkova

2.1.5. Diverzifikace zemědělských aktivit a aktivit blízkých zemědělství

---

²⁸ Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Praha, Ministerstvo zemědělství, 2004, s. 3

²⁹ Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Praha, Ministerstvo zemědělství, 2004, s. 3.

2.2. Odborné vzdělávání

2.3. Rybářství

2.3.1. Zpracování ryb a marketing výrobků z ryb;

2.3.2. Chov vodních živočichů – akvakultura;

2.3.3. Činnosti prováděné odborníky v rybářství a propagační opatření.

Priorita III – Technická pomoc

Přehled opatření a podopatření:

3.1. Technická pomoc³⁰

1.5.4 Organizační zajištění OP Zemědělství

Na realizaci OP Zemědělství se kromě Ministerstva zemědělství, které vykonává funkci Řídicího orgánu a je zodpovědné za správné řízení, monitorování, hodnocení a publicitu OP Zemědělství, podílí také Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) se svými sedmi regionálními odbory (RO SZIF) v Praze, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Olomouci a Opavě. Zde jsou také přijímány a administrovány všechny žádosti o poskytnutí podpory z OP Zemědělství.

1.5.5 Zhodnocení programu rozvoje venkova a multifunkční zemědělství

Celková částka určená na financování projektů v rámci operačního programu Zemědělství, která se skládá z prostředků strukturálních fondů Evropské unie a státního rozpočtu, činila 250,6 milionů EUR na období 2004 – 2006.

Čeští zemědělci, zpracovatelé i ostatní žadatelé prokázali, že jsou schopni předkládat kvalitní projekty. V rámci OP Zemědělství předložili ve 12 kolech příjmu žádostí téměř 5 000 projektů, z nichž bylo v průběhu jednotlivých kol příjmu žádostí schváleno 3 461. Celková částka veřejného spolufinancování (podíl EU a národních

---

³⁰ Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Praha, Ministerstvo zemědělství, 2004, s. 3.

zdrojů) těchto projektů činila 7,4 miliardy Kč. Z tohoto objemu bylo k 31. 12. 2006 proplaceno 1 566 projektů ve výši přibližně 2,4 miliardy Kč.

1.6 Horizontální plán rozvoje venkova

1.6.1 Vznik horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP)

V roce 2006 došlo změnou programového dokumentu (PD) HRDP k navýšení sazeb u titulů Integrované produkce a Ekologického zemědělství – trvalé kultury a v návaznosti na tuto změnu také k novelizaci národní legislativy upravující Agroenvironmentální opatření (nařízení vlády č. 242/2004 Sb., v platném znění). V návaznosti na přechod na nové programové období 2007 – 2013 bylo pomocí novelizace národní legislativy zastaveno přijímání nových žádostí a zařazení od roku 2007 v rámci Agroenvironmentálních opatření, opatření Lesnictví a opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti. Rovněž bylo zastaveno přijímání nových žádostí o vyrovnávací příspěvek od roku 2007 v rámci opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA) PD HRDP. Rok 2006 byl posledním rokem, kdy se mohli do programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004 – 2006 zařadit noví zájemci o podporu. Od roku 2007 jsou již podpory pro nové uchazeče řešeny v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013.³¹

1.6.2 Cíle a obsah HRDP

Hlavními cíli HRDP v souladu s čl. 2 nařízení Rady Evropského společenství (ES) č. 1257/1999 mj. byly:

- ochrana a podpora vysoké hodnoty přírody a udržitelného zemědělství, které dodržuje environmentální požadavky,
- zachování a podpora zemědělských systémů s nízkými vstupními náklady,
- ochrana a zlepšování přirozeného prostředí, hygienických podmínek a podmínek spokojené existence zvířat,

---

³¹ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

- zachování a posílení životaschopné sociální struktury ve venkovských oblastech.³²

Tyto cíle lze shrnout jako hlavní cíl: Trvale udržitelný rozvoj zemědělství, venkova a jeho přírodních zdrojů, který byl prioritou HRDP.

1.6.3 Přehled opatření a podopatření programu HRDP

Opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)

Toto opatření se týkalo podnikatelů, kteří se rozhodli předat hospodářství. Od roku 2007 je toto opatření v novém programovacím období v rámci osy I, a to v programovém dokumentu Programu Rozvoje venkova na období 2007 – 2013.

Opatření Méně příznivé oblasti s environmentálními omezeními

Toto opatření se skládalo ze dvou následujících podopatření

- Méně příznivé oblasti;
- Oblasti s environmentálními omezeními.

Agroenvironmentální opatření³³

V roce 2006 bylo naposledy možné žádat o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku podle podmínek stanovených v PD HRDP (nařízení vlády 241/2004 Sb.). Od roku 2007, kterým je zahájeno nové programové období, je možné žádat o poskytnutí platby podle podmínek stanovených novým Programem rozvoje venkova a novým nařízením vlády. Agroenvironmentální opatření se skládalo ze čtyř podopatření.

- Podopatření A - Postupy šetrné k životnímu prostředí
  - A 1 Ekologické zemědělství (EZ);
  - A 2 Integrovaná produkce, administrovaná jako E1 – 1P ovoce a E2 – 1P révy vinné.
- Celofaremní podopatření B - Ošetřování travních porostů
- Podopatření C - Péče o krajinu

³² Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

³³ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

- C 1 Zatravňování orné půdy;
  - C 2 Tvorba travnatých pásů na svažitéch půdách;
  - C 3 Pěstování meziplodin;
  - C 4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky;
  - C 5 Ptačí lokality na travních porostech;
  - C 6 Biopásy.
- Zonální podopatření D - Osevní postup v ochranných zónách jeskyní (Moravský kras)³⁴

Opatření Lesnictví

Opatření bylo navrženo ve shodě s článkem 31 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a nařízením Komise (ES) č. 817/2004. Legislativně bylo toto opatření upraveno nařízením vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití (NV č. 308/2004 Sb.). Toto opatření se skládalo ze dvou podopatření, které žadatel mohl využít nezávisle na sobě.

- Podopatření Zalesňování zemědělské půdy;
- Podopatření Založení porostů rychle rostoucích dřevin (RRD) na zemědělské půdě určených pro energetické využití.

Opatření Zakládání skupin výrobců

Toto opatření bylo navrženo ve shodě s článkem 33d nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (pozměněné Přístupovou smlouvou) a nařízením Komise (ES) č. 817/2004. V zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, byly vytvořeny podmínky provádění Zakládání skupin výrobců a politiky rozvoje venkova Evropské unie. K provedení tohoto zákona bylo vydáno nařízení vlády 655/2004 Sb., ve kterém jsou stanoveny podrobné podmínky opatření Zakládání skupin výrobců.

Opatření Technická pomoc

Opatření Technická pomoc bylo navrženo ve shodě s článkem 33e nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (pozměněné Přístupovou smlouvou) a nařízením Komise (ES) č. 817/2004. V roce 2006 nebylo opatření Technická pomoc realizováno v rámci

---

³⁴ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

programu HRDP. Aktivity zajišťující monitoring, vyhodnocování a komunikaci s veřejností byly realizovány na národní úrovni členského státu a pouze z národních zdrojů.³⁵

1.6.4 Zhodnocení operačního programu Horizontální plán rozvoje venkova

Na čtyři opatření programu HRDP byly v roce 2006 podávány žádosti o zařazení a na pět opatření (včetně Agroenvironmentálního opatření) byly podávány žádosti o poskytnutí dotace. Pouze opatření Technická pomoc nebylo realizováno. Z celkové částky plánované na program HRDP na rok 2006 (cca 6,997 mld. Kč) bylo skutečně zažádáno o více než 6,601 mld. Kč, což znamená celkové nedočerpání finančních prostředků o 5,66 %. V rámci opatření Lesnictví bylo v roce 2006 zažádáno o 3,52 % více finančních prostředků než je plánováno v rozpočtu roku 2006 na toto opatření. Na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními bylo v roce 2006 skutečně zažádáno o 2,867 mld. Kč, což znamená pouze minimální nedočerpání oproti schválené finanční částce na toto opatření o 2,28 %. U opatření AEO bylo skutečně zažádáno v roce 2006 o více než 3,504 mld. Kč, což znamená nedočerpání oproti schválenému finančnímu rámci o 8,11 %. Nejvíce nedočerpaných prostředků bylo v opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti o 33,47 %. V roce 2006 bylo žadatelům v ČR v rámci opatření programu HRDP skutečně vyplaceno 6,490 mld. Kč. Vyplacení dotace proběhlo u opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti (28,597 mil. Kč), Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (3,114 mld. Kč), Agro-environmentální opatření (3,220 mld. Kč), Lesnictvím (67,155 mil. Kč) a u opatření Zakládání skupin výrobců (60,544 mil. Kč).³⁶

V rámci HRDP v roce 2006 zažádalo o dotaci celkem 20 658 žadatelů. Na realizovaná opatření bylo v roce 2006 zažádáno o dotaci v celkové výši cca 6,601 miliard Kč na plochu cca 1,915 milionů hektarů. Z celkové částky plánované na program HRDP na rok 2006 (cca 6,997 mld. Kč) bylo zažádáno o 94,34 % prostředků,

³⁵ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

³⁶ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

což znamená celkové nedočerpání o 5,66 %. V roce 2006 bylo žadatelům v ČR v rámci opatření programu HRDP skutečně vyplaceno 6,490 mld. Kč.³⁷

1.7 Národní strategický plán pro oblast Rybářství a operační program Rybářství 2007 – 2013

1.7.1 Národní strategický plán pro oblast Rybářství

Národní strategický plán pro oblast rybářství na období 2007 – 2013 je dokument, který vypracovala Česká republika na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu (EFF). Dokument představuje koncepci Ministerstva zemědělství České republiky v sektoru rybářství do roku 2013. Účelem Národního strategického plánu je stanovit podmínky pro realizaci Společné rybářské politiky v České republice. Národní strategický plán je zaměřen na podporu udržitelného rozvoje rybářství v ČR, usiluje o mobilizaci rybářství a vytváří podmínky pro využití výsledků aplikovaného výzkumu v praxi a dbá na ochranu a zlepšování životního prostředí České republiky³⁸.

1.7.2 Vznik OP Rybářství a Národního strategického plánu

Během diskuzí s odbornou rybářskou veřejností dospělo Ministerstvo Zemědělství ke shodě na úpravě konceptu Operačního programu Rybářství, s čímž souvisí také úprava Národního strategického plánu, z něhož Operační program vychází. Oba tyto dokumenty byly dokončeny na počátku června 2007. Po dopracování a zapracování připomínek byly Národní strategický plán a Operační program Rybářství předloženy vládě ke schválení a následně předány Evropské komisi. Schválení Operačního programu Rybářství Evropskou komisí se předpokládalo v únoru 2008. Schválení programových dokumentů Evropskou komisí však nemá vliv na vyhlášení výzev k příjmu žádostí o dotaci z Operačního programu Rybářství. V opatřeních, která pokračují z Operačního programu Zemědělství, se předpokládalo na základě diskuse s Evropskou komisí o jejich obsahu a implementaci vyhlášení první výzvy na podzim

---

³⁷ Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, s. 5 – 8.

³⁸ Národní strategický plán 2007 – 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007, s. 4.

roku 2007. První výzvy by mohly být vyhlášeny v oblastech propagace, chov a zpracování ryb, průzkumy trhu a technická pomoc. Místem, kam mohou žadatelé podávat žádosti a komunikovat s orgány zajišťujícími chod operačního programu, je Státní zemědělský intervenční fond.³⁹

1.7.3 Operační program Rybářství

Na začátku dubna 2007 byly započaty práce na dokončení dokumentů zajišťujících pro Českou republiku využití prostředků Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013 dle zásad Společné rybářské politiky Evropské unie. Vedením Ministerstva zemědělství bylo rozhodnuto upravit podporu Operačního programu Rybářství tak, aby odpovídala požadavkům producentů ryb i širší rybářské veřejnosti. Z analýzy Evropské komise vyplývá mimo jiné potřeba zaměřit podporu do oblastí zajišťujících rozvoj nových pracovních příležitostí a zvyšování ekonomické výkonnosti podniků a environmentálních opatření (Lisabonská a Göteborgská strategie). Evropský rybářský fond nahrazuje v programovacím období 2007 – 2013 Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG) a stává se tak novým nástrojem společné rybářské politiky EU.

1.7.4 Cíl Operačního programu Rybářství

Cílem Operačního programu Rybářství je zvýšení produktivity práce, konkurenceschopnosti a kvality produktů, vymezení oblastí dotací odvětví rybářství tak, aby opatření přispěla k dosažení obecných cílů stanovených v článku 33 Smlouvy o Evropském společenství a cílů definovaných jako součást Společné rybářské politiky. OP Rybářství vychází z Národního strategického plánu pro oblast rybářství na období 2007 – 2013 a pokrývá oblasti ČR, na které se vztahuje cíl Konvergence.⁴⁰

---

³⁹ Operační program Rybářství 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007, s. 3.

⁴⁰ Operační program Rybářství 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007, s. 26.

1.7.5 Prioritní osy programu Rybářství

Osa II - Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh

- 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury;
- 2.2. Opatření na ochranu vodního prostředí;
- 2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat;
- 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh.

Osa III - Opatření společného zájmu

- 3.1. Opatření Společné činnosti;
- 3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin;
- 3.3. Opatření Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně;
- 3.4. Opatření Pilotní projekty.

Spojitosť a odůvodnění vybraných prioritních os OP Rybářství

Prioritní osy jsou v souladu s Národním strategickým plánem. Česká republika pro Operační program Rybářství navrhla opatření v rámci prioritních os 2, 3 a 5. Vnitrozemská poloha ČR předurčuje zaměření rybářství na sladkovodní akvakulturu a s ní spojené činnosti, včetně osy 3 jako například propagace kvalitních a zdravotně nezávadných potravin.

Hlavní cíle prioritních os OP Rybářství

Hlavní cíl prioritní osy 2 – Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh

Cílem je udržení stávající produkce tržních sladkovodních ryb na úrovni 20 000 tun ročně do roku 2015, dále zlepšení kvality vodního prostředí v rybnících do roku 2015 ve srovnání s rokem 2005. Očekávaná plocha rybníků, na nichž bude realizováno toto opatření je cca 2 200 ha. Cílem je zajistit modernizaci zpracovatelských kapacit – vyroben tak, aby produkce v roce 2015 dosáhla 5,9 tisíc tun zpracovaných ryb či

rybích výrobků za rok, dále zlepšení pracovních podmínek a zvýšení počtu zaměstnaných žen v odvětví rybářství.⁴¹

Hlavní cíl prioritní osy 3 – Opatření ve společném zájmu

Cílem je zvýšení přidané hodnoty produkce podpořených podniků. Dalším cílem je zvýšení spotřeby sladkovodních ryb v ČR ze současné hodnoty 1,4 kg/obyvatele za rok minimálně na hodnotu 1,55 kg/obyvatele za rok. Očekává se uskutečnění minimálně 7 projektů na zvyšování odborných znalostí. Dalším cílem je zveřejnění výsledků testování minimálně 8 inovačních technologií za účelem využití nových vědeckých poznatků v akvakultuře.⁴²

Hlavní cíl prioritní osy 5 – Technická pomoc:

Cílem je uskutečnit minimálně 20 informačních a propagačních akcí.

1.7.6 Zhodnocení operačního programu Rybářství

Operační program Rybářství běží až do roku 2013. Ke dni 31. 01. 2011 vypadaly výsledky OP Rybářství takto:

Za osu 2 bylo vyplaceno celkem 179 žádostí v celkové částce 129 530 971 Kč. Nejvíce žádostí bylo proplaceno za opatření pro produktivní investice do akvakultury (168 žádostí v celkové výši 114 414 257 Kč. Za osu 3 bylo vyplaceno celkem 2 749 247 Kč, kdy bylo proplaceno 11 žádostí. Za tuto osu bylo nejvíce žádostí proplaceno za opatření Podpora rozvoj nových trhů a propagační kampaně, kdy bylo proplaceno 9 projektů ve výši 2 481 794 Kč. Celkem k 31. 1. 2011 bylo proplaceno 190 žádostí v částce 132 280 218 Kč.

1.8 Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (PRV) je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.

---

⁴¹ Operační program Rybářství 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007, s. 26.

⁴² Operační program Rybářství 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007, s. 26.

Vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy.⁴³

Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje v souladu s nařízením Rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně a zajišťuje tak jeho efektivní realizaci. Do tohoto programu se čerpají peníze z EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a ze státního rozpočtu. Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Opatření Programu rozvoje venkova přispějí k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech;
- Vnitřní trh a podnikatelské prostředí;
- Trh práce;
- Udržitelný rozvoj.⁴⁴

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispívá k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova. V letech 2007 – 2013 lze čerpat prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR z fondu EAFRD až 99,43 miliardy Kč. Cílem je co nejvíce stimulovat mladou generaci k zahájení podnikání na venkově, a urychlit tak generační výměnu v zemědělství.⁴⁵

1.8.1 Cíl programu Rozvoje venkova

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude podporovat rozšiřování a diverzifikaci

---

⁴³ EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

⁴⁴ Zdroj: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

⁴⁵ Zdroj: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

1.8.2 Členění Programu rozvoje venkova dle os

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os. Každá z os naplňuje některý z cílů Programu rozvoje venkova.

Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví;

Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny;

Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství Venkova;

Osa IV – Leader.⁴⁶

Tabulka č. 2: Priority, cíle a opatření osy I Programu rozvoje venkova

Priorita	I.1. Modernizace, inovace a kvalita
Cíl	Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů.
Opatření	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
	I.1.2 Investice do lesů
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
	I.1.4 Pozemkové úpravy
	I.2.1. Seskupení producentů
Priorita	I.2 Přenos znalostí

⁴⁶ Zdroj: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

Cíl	Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství.
Opatření	I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
	I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti
	I.3.4 Využívání poradenských služeb

Zdroj dat: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

Tabulka č. 3: Priority, cíle a opatření osy II Programu rozvoje venkova

Priorita	Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín
Cíl	Podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě a v lesních oblastech s vysokou přírodní hodnotou.
Opatření	II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
	II.1.2.1 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě
	II.1.3.1 Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)

	II.1.3.2 Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů
	II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích
	II.2.3. Lesnicko-environmentální platby
Priorita	Ochrana vody a půdy
Cíl	Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.
Opatření	II.1.3.3. Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu
	II.1.2.2. Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
Priorita	Zmírňování klimatických změn
Cíl	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.
Opatření	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Zdroj dat: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

Tabulka č. 4: Priority, cíle a opatření osy III Programu rozvoje venkova

Priorita	III.1. Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití OZE
Opatření	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy
	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu
Priorita	III.2. Podmínky růstu a kvalita života na venkově
Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.
Opatření	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
Priorita	III.3. Vzdělávání
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.
Opatření	III.3.1. Vzdělávání a informace

Zdroj dat: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

Tabulka č. 5 - Priority, cíle a opatření osy IV Programu rozvoje venkova

Priorita	IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova
Cíl	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství
Opatření	IV.1.1. Místní akční skupina
	IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie
	IV.2.1. Realizace projektů spolupráce

Zdroj dat: EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007

1.8.3 Podání žádosti pro poskytnutí dotace v programu Rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013

Žádosti se předkládají na regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu příslušných pro místo realizace projektu. Termín podávání žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova vyhlašuje ministr zemědělství nebo je určen nařízením vlády. Tento termín je oznámen veřejnosti prostřednictvím internetových stránek Ministerstva zemědělství eagri.cz a tiskových zpráv. Požadovaná dokumentace včetně formulářů žádostí se nalézá na regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu nebo v elektronické podobě na internetové adrese www.szif.cz. Informace k jednotlivým podporám a opatřením, jsou k dispozici na stránkách Ministerstva zemědělství, nebo také na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu, kde jsou v podobě dokumentu „Pravidla pro žadatele, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013.

Žádost o dotaci se předkládá a registruje za každé opatření či podopatření samostatně na příslušném RO SZIF. V každém kole příjmu žádostí lze předložit a zaregistrovat pouze jednu žádost o dotaci.

Žádost se předkládá v elektronické podobě ve formátu pdf. Na CD. Softwarový nástroj je zveřejněn na internetových stránkách SZIF či na Portálu farmáře. Písemná žádost je žadateli vytištěna na příslušném RO SZIF a podepisuje ji žadatel osobně (statutární orgán či zmocněnec na základě plné moci) před pracovníkem RO SZIF. Součástí Žádosti o dotaci jsou povinné a nepovinné přílohy, které jsou uvedeny v Pravidlech. Přílohy předkládané žadatelem jsou v originále, úředně ověřené kopii či prosté kopii (závisí na specifických podmínkách). U dokumentů, které je možné vrátit žadateli, si RO SZIF pořídí kopii a původní originál či kopii vrátí žadateli. Dodatečné předložení povinných či nepovinných příloh, či oprava obsahu ze strany žadatele není možná, pokud žadatele nevyzve SZIF. Před registrací žádosti je provedena úplnost dokumentace. Neúplná žádost není registrována a žadatel je o tomto informován. SZIF následně provede úplnou administrativní kontrolu. Pokud zjistí nedostatky, vyzve žadatele do 49 kalendářních dnů od registrování žádosti, aby odstranil uvedené závady. Žádosti o dotaci, které jsou hodnoceny kladně, dostanou body dle předem stanovených kritérií PRV a seřazeny dle počtu získaných bodů sestupně. Pokud jsou některé žádosti ohodnoceny stejně, přikládá se k tomu, kdy byla žádost podána – dřívější mají přednost. Dle finančních zdrojů pro dané opatření či podopatření jsou žádosti schváleny k financování. V případě že podmínky pro poskytnutí dotace nejsou splněny, SZIF toto sdělí žadateli.

Dotace se poskytuje na základě Žádosti o proplacení, kterou předkládá a podepisuje žadatel opět před pracovníkem RO SZIF osobně a v termínu stanoveném v Dohodě. Pokud žadatel tento termín nedodrží, obdrží od RO SZIF oznámení o nedodržení termínu a stanovených sankcí. Pokud v rámci kontroly žádosti o proplacení zjistí RO SZIF nedostatky, uloží lhůtu max. 14 kalendářních dnů pro doplnění dokumentace. Pokud ani po této době nedojde k odstranění závad, pokračuje administrace dle pravidel a stanovených sankcí. Pokud SZIF v Žádosti o proplacení neshledá žádné nedostatky, je dotace nejpozději do 12 týdnů od zaregistrování této žádosti schválena a nejpozději do 21 dnů od schválení Žádosti o proplacení proplacena.

2 CÍL, METODIKA A HYPOTÉZA

Cíl

Cílem této diplomové práce je seznámení s programem Rozvoje venkova se zaměřením na Osu II – Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské a lesní půdy, zpřehlednění čerpání dotací z agroenvironmentálních opatření HRDP a EAFRD, seznámení se Společnou zemědělskou politikou a přehled programů zaměřených na zemědělství za období 2004 – 2006 a 2007 – 2013. Praktická část diplomové práce je věnována výzkumu a analýze využití zemědělské půdy v Jihočeském kraji a již proplaceným dotacím za opatření a podopatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy v programu Rozvoje venkova za období 2007 – 2010. Diplomová práce také ukazuje historii Společné zemědělské politiky a předvstupní fondy - Sapard, Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Horizontální plán rozvoje venkova.

Metodika

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část poskytuje základní informace o Evropské unii, historii a informace o Společné zemědělské politice a Evropských fondech. Autorka si je vědoma, že daná tematika je rozsáhlá, proto se převážně zaměřila na problematiku týkající se Společné zemědělské politiky, programů a možnosti čerpání finančních prostředků. Při psaní teoretické části bylo nutné posbírat dostatečné informace k prostudování. Základní metodou pro získání informací a přehledu v teoretické části bylo studium odborné literatury a vypracování literární rešerše vztahující se k dotyčné problematice. Informace byly čerpány z knih, brožur vydaných Ministerstvem zemědělství a Státním zemědělským intervenčním fondem a kvůli aktuálnosti také z internetových zdrojů. Při studiu dat byla použita také metoda indukce, tj. pochopení jednotlivých úseků problematiky a vytvoření konečného celku.

Praktická část je zaměřená na rozbor využívané půdy v Jihočeském kraji v období 2007 – 2010 a analýzu proplacených dotací za osu II z agroenvironmentálních opatření HRDP a EAFRD za toto období, včetně porovnání skutečně proplacených dotací a původními žádostmi o dotaci za jednotlivá opatření a podopatření. Byly využity

poznatky ze Státního zemědělského intervenčního fondu, které autorka získala formou řízeného rozhovoru se zaměstnancem Státního zemědělského intervenčního fondu, který autorce poskytl informace, nutné k vypracování praktické části diplomové práce. Veškeré získané informace bylo dále potřeba zpracovat a vyhodnotit. Před realizací rozhovorů s odborníkem, bylo důležité stanovit cíle rozhovoru a připravit si konkrétní otázky a podklady, aby byly sděleny konkrétní a přesné informace.

Použité metody při řešení problému:

- Metoda indukce;
- Analýza zdrojů, dat a dokumentů;
- Abstrakce;
- Syntéza;
- Komparace;
- Analogie.

Metody získávání informací:

- Sběr informací;
- Studium dokumentů;
- Řízený rozhovor;
- Pozorování.

Hypotéza

Tato práce má prokázat hypotézu, že ve sledovaném období 2007 - 2010 bylo nejvíce prostředků vyplaceno vždy za stejná opatření a podopatření a zodpovědět na otázku, zda se v průběhu těchto let platby v rámci Programu rozvoje venkova zvyšovaly.

Nejvíce finančních prostředků v ČR v rámci přímých plateb, bylo poskytnuto na opatření Jednotná platba na plochu (SAPS). Bylo na toto opatření poskytnuto nejvíce peněz také v rámci Jihočeského kraje v období 2007 - 2010? Tuto otázku má zodpovědět druhá hypotéza.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Charakteristika Jihočeského kraje a využití půdy

Jihočeský kraj je geografický celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina s Českobudějovickou a Třeboňskou pánví. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Celý Jihočeský kraj má rozlohu 10 057 km², tj. 12,8 % rozlohy České republiky. Většina části kraje se nachází v nadmořské výšce 400 - 600 m a nejvyšším místem je hora Plechý, s nadmořskou výškou 1 378 m, nejnižší je pak hladina Orlické přehrady -330 m.

Životní prostředí Jihočeského kraje bychom mohli charakterizovat jako méně narušené. Chráněná území přírody tvoří téměř 28 % rozlohy kraje a mají vysokou úroveň životního prostředí. Ale např. Českobudějovická a Táborská sídelní aglomerace jsou oblastmi, kde je životní prostředí místy silně narušené.

Pro Jihočeský kraj jsou charakteristické vodní plochy, které zaujímají 4 % v porovnávání s ostatními kraji. Jihočeský kraj je typický řadou rybníků a vesnic. Oproti celorepublikovému průměru má Jihočeský kraj i více trvalých travních porostů a lesních pozemků, naopak Jihočeský kraj má menší hustotu zalidnění.

Mapa č. 1: Jihočeský kraj - okresy

Zdroj: Český statistický úřad: www.czso.cz

Tabulka č. 6: Okresy Jihočeského kraje k datu 01. 01. 2010

Název NUTS	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Počet obyvatel okresního města	Hustota osídlení (obyvatel/km ²)	Počet obcí	z toho se statutem města
Jihočeský kraj	10 057	636 328		63	623	54
České Budějovice	1 638	185 584	94 936	113	109	10
Český Krumlov	1 615	61 516	13 650	38	46	6
Jindřichův Hradec	1 944	93 298	22 457	48	106	13
Písek	1 127	70 550	29 972	63	75	5
Prachatice	1 375	51 548	11 686	37	65	6
Strakonice	1 032	71 054	23 278	69	112	6
Tábor	1 326	102 778	35 593	78	110	8

Zdroj: Portál Regionální informační systém: www.risy.cz

Jihočeský kraj má rozlohu celkem 10 057 km², z toho je nerozlehlejší bývalý okres Jindřichův Hradec, o celkové rozloze 1 944 km², nejmenší bývalý okres Strakonice o rozloze 1 032 km². Nej hustěji osídlené jsou České Budějovice, které jsou nad průměrem ostatních bývalých okresů.

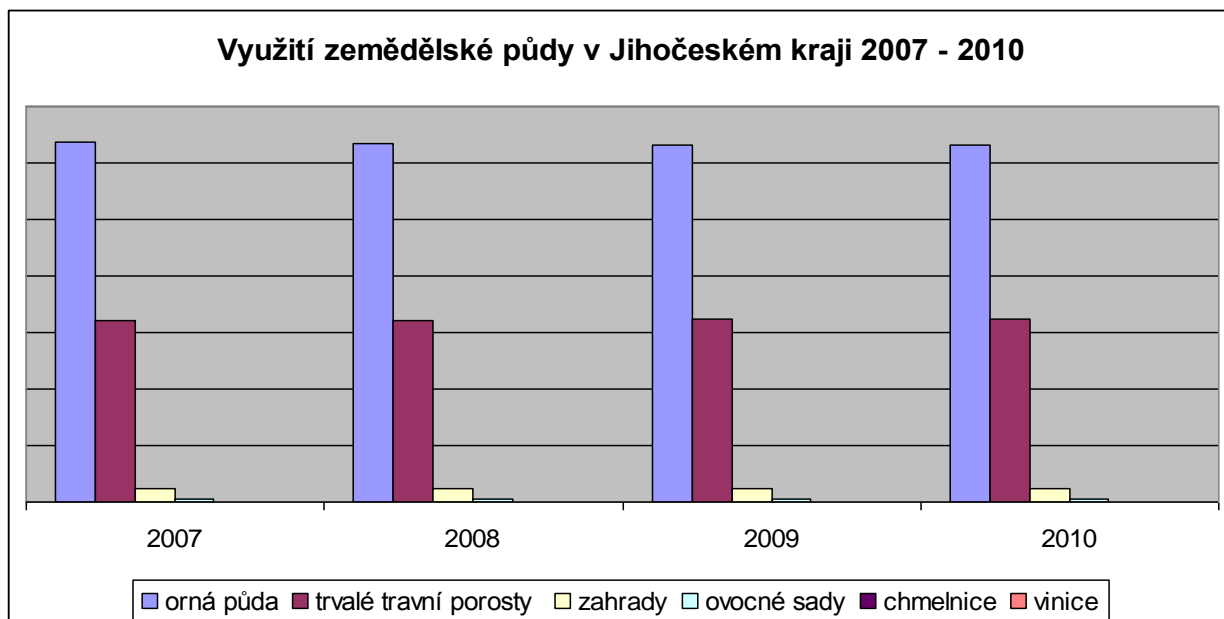
Tabulka č. 7: Využití půdy v Jihočeském kraji

	2007	2008	2009	2010
Celková výměra v ha	1 005 693	1 005 658	1 005 680	1 005 689
Zemědělská půda	493 354	492 947	492 534	491 753
z toho orná	318 027	317 352	316 207	315 188
z toho zahrady	12 340	12 357	12 376	12 398
z toho ovocné sady	2 306	2 293	2 287	2 264
z toho chmelnice	-	-	-	-
z toho vinice	-	-	-	-
z toho trvalé travní porosty	160 681	160 945	161 664	161 903
Nezemědělská půda	512 339	512 711	513 146	513 936
z toho lesní pozemky	376 450	376 797	377 078	377 489
z toho vodní plochy	43 772	43 800	43 840	43 986
z toho zastavěné plochy a nádvoří	10 552	10 566	10 587	10 592
z toho ostatní plochy	81 565	81 548	81 640	81 869

Zdroj: Český statistický úřad : www.czso.cz

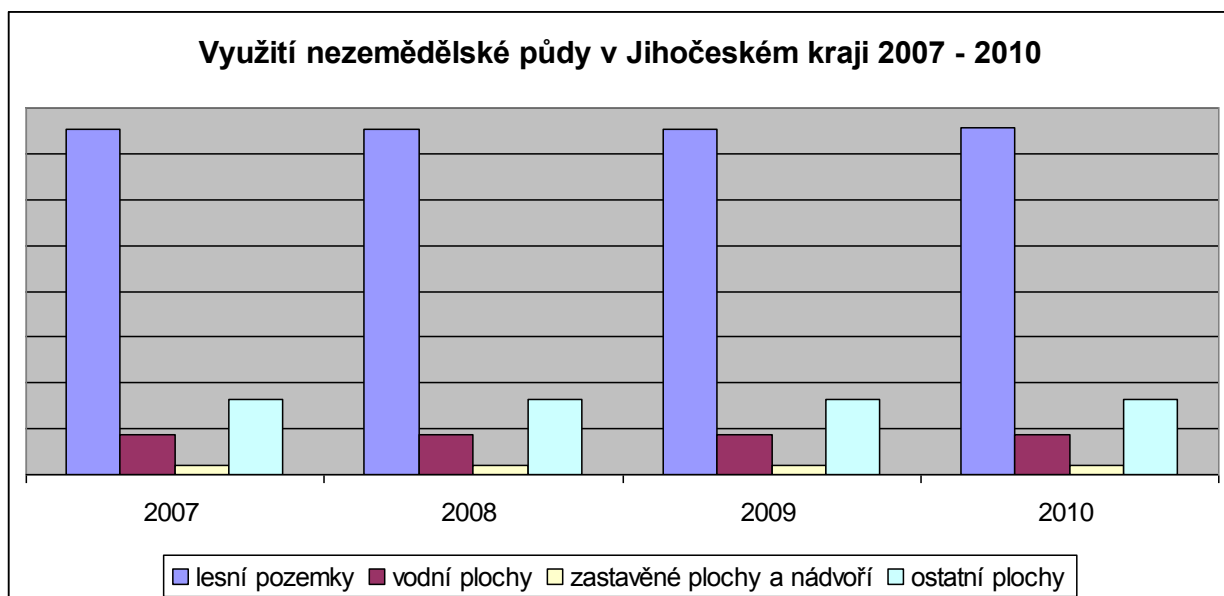
V jednotlivých letech je využití jak zemědělské tak nezemědělské půdy v Jihočeském kraji téměř neměnné, ale rozdíly jsou přesto vidět – zemědělské půdy časem ubývá a přibývá nezemědělské. Vinu lze dávat například stále se zvyšujícímu počtu zastavěné plochy a dalším ukazatelům v tabulce.

Graf č. 1: Využití zemědělské půdy v Jihočeském kraji 2007 - 2010

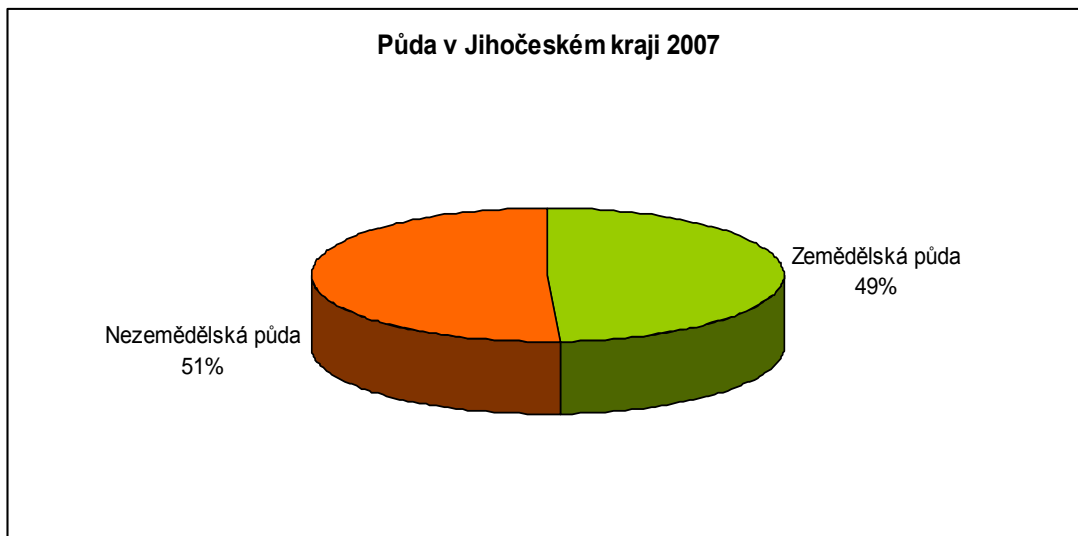
V Jihočeském kraji za celé 4-leté období je nejvíce využívaná orná půda, dále potom trvalé travní porosty a s velkým odstupem jsou na třetím místě zahrady. Vinice a chmelnice nejsou využity vůbec.

Graf č. 2: Využití nezemědělské půdy v Jihočeském kraji 2007 - 2010

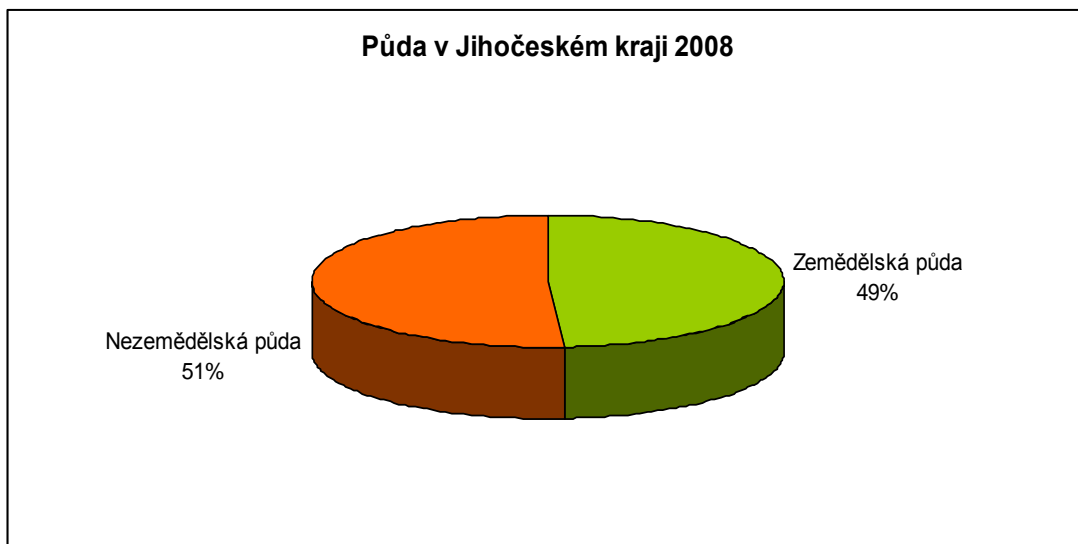
Z grafu č. 2 vidíme poměr nezemědělské půdy v Jihočeském kraji - největší částí jsou lesní pozemky, ostatní plochy a vodní plochy za celé 4-leté období.

Graf č. 3: Půda v Jihočeském kraji v roce 2007

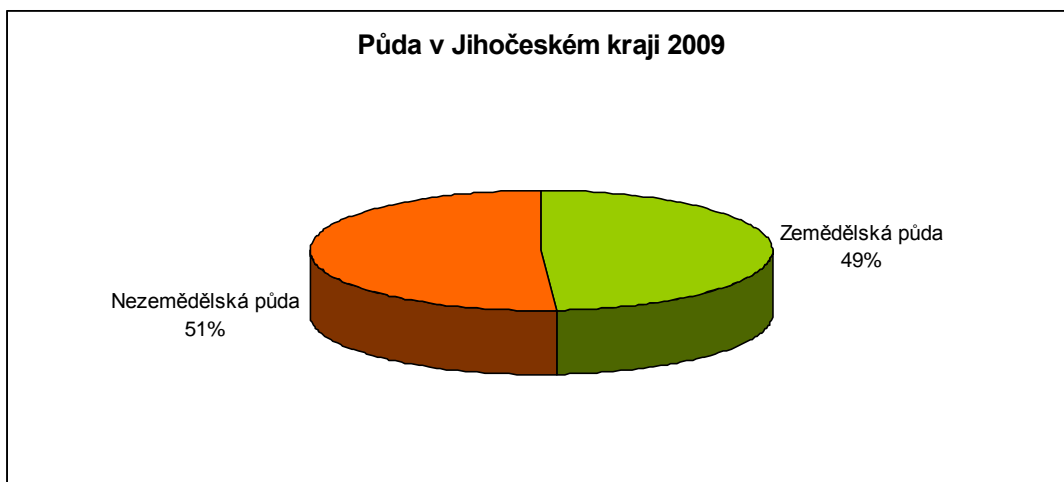
V roce 2007 byl poměr nezemědělské a zemědělské půdy téměř rovnoměrný, 51 % nezemědělské a 49 % zemědělské půdy.

Graf č. 4: Půda v Jihočeském kraji v roce 2008

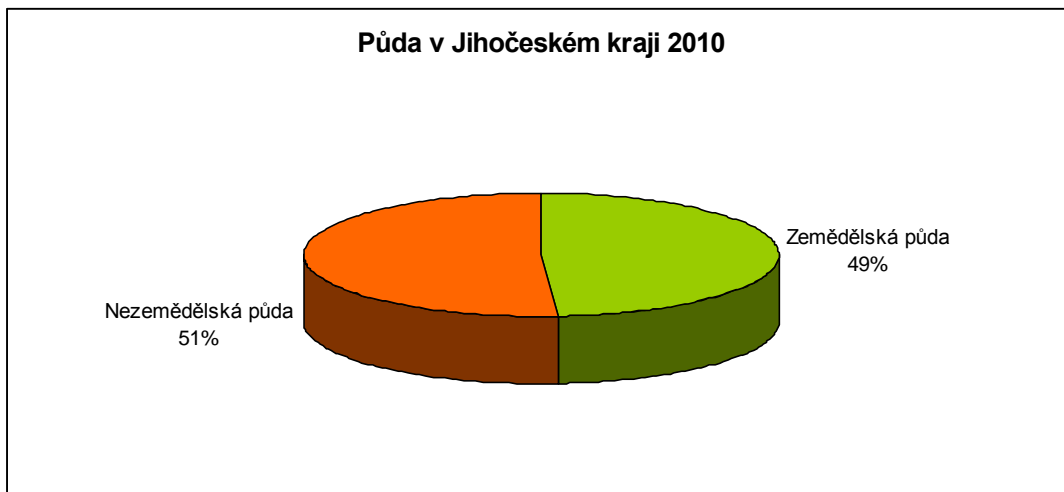
V roce 2008 byl stále poměr nezemědělské a zemědělské půdy stejný jako v roce 2007, tedy 51 % nezemědělské a 49 % zemědělské půdy.

Graf č. 5: Půda v Jihočeském kraji v roce 2009

Ačkoliv se část zemědělské půdy každým rokem mění na nezemědělskou, stále zůstává poměr 51 % : 49 %.

Graf č. 6: Půda v Jihočeském kraji v roce 2010

I rok 2010 zůstává co se týče poměru zemědělské a nezemědělské půdy stejný jako předchozí období. Na výšečových grafech vidíme, že využití půdy v Jihočeském kraji za čtyřleté období bylo vždy procentuálně stejné. 49% využití zemědělské půdy

a 51% využití nezemědělské půdy ukazuje, že poměr obou využívaných půd je téměř stejný.

3.2 Zkoumání programu Rozvoje venkova - Osa II, přímé platby

Jedním z hlavních témat současné zemědělské politiky je řešení negativních dopadů zemědělství na krajinu a životní prostředí, tzv. systém Kontroly podmíněnosti, neboli Cross-compliance, který byl v roce 2003 iniciován reformou Společné zemědělské politiky a stal se klíčovým prvkem k vyjednávání o zachování evropských dotací do zemědělství i v budoucnu. Jedná se o politický nástroj, který usiluje o propojení ochrany životního prostředí se zemědělskou výrobou, jednou z nejvýznamnějších aktivit ve venkovském prostoru. Cross compliance zahrnují podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC) a povinné požadavky na hospodaření (SMR). Kontrolám podmíněnosti se detailně věnuje speciální publikace vydaná Ministerstvem zemědělství - Průvodce zemědělskou podmíněnosti platný pro rok 2011.

V České republice je od roku 2009 možné vyplácení přímých podpor a dalších vybraných dotací podmíněno plněním standardů Cross compliance, které zemědělci musí dodržovat. V případě, že žadatel o dotace tyto podmínky nedodrží, mohou mu být dotace sníženy či vůbec neposkytnuty.

SAPS

O jednotnou platbu na plochu (SAPS) může zažádat právnická či fyzická osoba obhospodařující zemědělskou půdu, která je vedena na žadatele v evidenci využití zemědělské půdy dle užitelských vztahů (LPIS). Žadatel je povinen splnit podmínky stanovené nařízením vlády, jenž je každoročně definováno.

V rámci SAPS lze žádat o poskytnutí finanční podpory na kultury a podkultury:

- Orná půda;
- Travní porost stálá pastvina;
- Travní porost ostatní;

- Vinice;
- Chmelnice osázená;
- Chmelnice neosázená;
- Ovocný sad intenzivní;
- Ovocný sad ostatní;
- Školka;
- Zelinářská zahrada;
- Jiná kultura - rychle rostoucí dřeviny;
- Jiná kultura oprávněná pro dotace.

TOP-UP

Podle Přístupové smlouvy Evropské unie je členským státům povoleno dorovnávat přímé platby (Top-Up) z vlastních zdrojů, tedy z rozpočtu státu, a to do výše 30 % průměru EU. S ohledem na potřebu cílené podpory u některých komodit, jež byly v systému SAPS výrazněji poškozeny, jsou vybírány komodity, které budou cíleně dorovnány v maximální možné výši. Top-Up jsou závislé na SAPS - pokud není žadateli přiznána platba SAPS, nemá nárok ani na platby Top-Up.

Platby se týkají oblastí:

- Zemědělská půda;
- Chmel - decoupling;
- Přežvýkavci;
- Krávy bez tržní produkce mléka;
- Ovce/kozy;
- Brambory pro výrobu škrobu - decoupling;
- Brambory pro výrobu škrobu - coupling.

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady EU, a to vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce.

Oddělená platba za cukr (SSP)

Jedná se částečnou kompenzaci pěstitelům cukrovky za ztráty příjmů způsobené postupným snižováním garantované ceny cukrové řepy. Podmínkou pro přiznání platby je přiznání jednotné platby na plochu.

Oddělená platba za rajčata (STP)

Podmínkou získání této platby je přiznání jednotné platby na plochu a uzavření smlouvy producenta na dodávku rajčat s organizací producentů ovoce a zeleniny v České republice.

Platba pro pěstování energetických plodin

Žádost o poskytnuté této platby je možné podat na plodiny určené k produkci energetických produktů. Podmínkou je dodržení minimální výměry 1 ha.

3.2.1 Agroenvironmentální opatření

Součástí programového dokumentu Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP 2004 až 2006) jsou agroenvironmentální opatření (AEO) Jejich úkolem je podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Tato agroenvironmentální opatření podporují zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. Jedná se o již uzavřený program, na který navázal Program rozvoje venkova – Osa II - Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy - Agroenvironmentální opatření. Z tohoto fondu se již žádné platby nevyplácejí. Pouze subjektům, které nepřestoupili do vyplácení EAFRD, ještě dobíhají platby.

V rámci HRDP se ještě vyplácejí dotace na tato opatření:

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti PUZČ;
- Méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními LFA;
- Agro-environmentální opatření AEO;
- Lesnictví;
- Zakládání skupin výrobců ZSV.

OSA II je zaměřena na zlepšování životního prostředí a krajiny a udržitelné využívání zemědělské a lesní půdy. Jedná se o platby v rámci méně příznivých oblastí (LFA), agroenvironmentální opatření (AEO) a platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě. Prioritní oblastí je obnova lesů po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů.

3.2.2 OSA II - Opatření a podopatření, na které jsou z fondů HRDP a EAFRD vypláceny platby

1. Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy

1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Toto opatření je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech s méně příznivými podmínkami s cílem zachovat venkovskou krajinu, podpořit systémy šetrné k životnímu prostředí, přispět ke stabilizaci venkovského obyvatelstva v těchto oblastech a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

Podpory na opatření „Méně příznivé oblasti“ jsou v ČR vypláceny na travní porosty, mají nejen charakter ekonomicko-sociálních podpor, směřujících k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v horších přírodních podmínkách, ale také povahu restrukturalizačního opatření, které podporuje chov skotu a dalších hospodářských zvířat, využívajících travní porosty.

1.2. Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)

V jádrových územích národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO) se nachází lidskou činností podmíněná druhově bohatá společenstva luk a pastvin. Z důvodu minimalizace zásahu do okolních přírodních ekosystémů není na těchto lokalitách umožněno hnojení.

Z důvodu obtížných podmínek hospodaření, jako jsou vzdálenost, náročný terén, nízká produkce biomasy v důsledku zákazu hnojení, existuje hrozba, že zemědělci upustí od hospodaření na loukách a pastvinách v jádrových zónách velkoplošných

chráněných území a tyto druhově bohaté travní porosty závislé na zemědělském obhospodařování budou degradovat.

1.2.1. Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě

Toto podopatření je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech Natura 2000 (oblasti vyhlášené dle směrnice Rady 79/409/EHS a oblasti vyhlášené dle směrnice Rady 92/43/EHS) a současně v 1. zónách NP a CHKO, s cílem přispět k zachování venkovské krajiny, podpořit systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

1.2.2. Rámcová směrnice pro vodní politiku ES

Toto podopatření bude dopracováno v souladu s článkem 38 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 v návaznosti na schválení 8 plánů oblastí povodí (Horního a středního Labe, oblast povodí Horní Vltavy, oblast povodí Berounky, oblast povodí Dolní Vltavy, oblast povodí Ohře a Dolního Labe, oblast povodí Odry, oblast povodí Moravy a oblast povodí Dyje).

1.3. Agroenvironmentální opatření

Opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. Všechna opatření jsou realizována v podobě pětiletých závazků.

1.3.1. Podopatření Postupy šetrné k životnímu prostředí

Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí zahrnuje 2 tituly: ekologické zemědělství (EZ) a integrovanou produkci (IP). Integrovaná produkce tvoří mezistupeň šetrných postupů mezi standardní konvenční produkcí a ekologickým zemědělstvím. Je vhodná právě pro kultury, u kterých lze jen obtížně aplikovat plný režim ekologického zemědělství.

Titul A1: Ekologické zemědělství

Předmětem dotace v rámci titulu EZ je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo certifikovaném EZ s kulturou travní porost, orná půda, vinice, ovocný sad nebo chmelnice.

Titul A2: Integrovaná produkce

Titul integrovaná produkce je členěn na tři typy managementů – integrovaná produkce ovoce, révy vinné a zeleniny.⁴⁷

1) Management integrovaná produkce ovoce

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování ovoce v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele;
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin;
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin;
- Zajistit odběr vzorků půdy a odběr vzorků ovoce pro rozbor na vybrané chemické látky;
- Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem;
- Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem stromů (keřů) na 1 hektar sadů daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora, a to u jaderovin 500 kusů, peckovin 200 kusů, bobulovin 2000 kusů.⁴⁸

2) Management integrovaná produkce révy vinné

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování révy vinné v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele;
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin;
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin;
- Lze aplikovat prostředky obsahující měď (Cu²⁺) pouze v celkové roční dávce nepřekračující stanovený limit;
- Aplikovat hnojiva a statková hnojiva lze maximálně do výše 50 kg N/ha;
- Nejméně každé druhé meziřadí musí být do 3 let po ukončení výsadby vinice trvale pokryté bylinným porostem;
- Minimální intenzita integrované produkce je dána průměrným počtem 1800 keřů na 1 hektar vinic daného pozemku, na který má být poskytnuta podpora.⁴⁹

---

⁴⁷ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

⁴⁸ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

⁴⁹ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

3) Management integrovaná produkce zeleniny

Žadatel dodržuje minimálně tyto postupy požadovaného managementu:

- Vylučuje se souběžné pěstování zeleniny v systému konvenčním a integrovaném u jednoho pěstitele;
- Nepoužívat stanovené chemické prostředky na ochranu rostlin;
- Používat povolené biologické prostředky na ochranu rostlin;
- Používat uznané osivo;
- Zajistit odběr vzorků zeleniny pro rozbor na vybrané chemické látky;
- Hodnoty sledovaných chemických látek nesmí překročit mezní limity stanovené MZe ČR, případně zvláštním právním předpisem;
- Hnojení dusíkatými hnojivy a statkovými hnojivy provádět v souladu se stanovenými limity MZe.⁵⁰

1.3.2. Podopatření B: Ošetřování travních porostů

Žadatel je povinen do podopatření zařadit vždy celou výměru travních porostů (TP), kterou má evidovanou v Evidenci půdy k datu podání žádosti o zařazení (s výjimkou uvedenou v NV 79/2007 sb., v platném znění). V rámci celofaremního přístupu mají žadatelé možnost zvolit cílené managementy na jednotlivé půdní bloky podle přírodních podmínek, popřípadě dle způsobu hospodaření na travních porostech v daném podniku.

V rámci tohoto podopatření jsou propláceny tyto tituly:

Titul B1: Louky (základní management);

Titul B2: Mezofilní a vlhkomilné louky;

Titul B3: Horské a suchomilné louky;

Titul B4: Trvale podmáčené a rašelinné louky;

Titul B5: Ptačí lokality na TP – hnízdiště bahňáků;

Titul B6: Ptačí lokality na TP – hnízdiště chřástala polního;

Titul B7: Pastviny (základní management);

Titul B8: Druhově bohaté pastviny;

Titul B9: Suché stepní trávníky a vřesoviště.⁵¹

⁵⁰ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

⁵¹ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

1.3.3 Podopatření C: Péče o krajinu

Toto podopatření zastřešuje tituly vhodné pro speciální podmínky jednotlivých stanovišť, pro které byl vždy vypracován management ošetřování odpovídající daným specifikám a potřebám. Jednotlivé managementy jsou přesně cíleny a mohou být uplatňovány jen na části zemědělcem obhospodařovaných ploch.

Titul C1: Zatravňování orné půdy

Toto podopatření zastřešuje tituly vhodné pro speciální podmínky jednotlivých stanovišť, pro které byl vždy vypracován management ošetřování odpovídající daným specifikám a potřebám. Jednotlivé managementy jsou přesně cíleny a mohou být uplatňovány jen na části zemědělcem obhospodařovaných ploch.

Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, který splňuje alespoň jedno z následujících kritérií:

- Více než 50 % půdního bloku představují půdy mělké, písčité, podmáčené, velmi těžké, obtížně obdělávatelné, nebo
- půdní blok se nachází nejméně z 50 % své výměry ve zranitelných oblastech dle Směrnice Rady 91/676/EHS, nebo
- půdní blok spadá jakoukoliv svou částí do oblasti LFA, nebo
- půdní blok má střední svažitost vyšší než 10 stupňů
- půdní blok sousedí s vodním útvarem

Management C1.1: Zatravňování orné půdy

Cílenost: Zranitelné půdy (svažité, propustné); půdy v oblastech Natura 2000, ZCHÚ, ve zranitelných oblastech a LFA

Management C1.2: Zatravňování orné půdy podél vodního útvaru

Cílenost: Půdy podél vodních útvarů

Management C1.3: Zatravňování orné půdy regionální směsí

Cílenost: Půdy v oblastech Natura 2000 a ZCHÚ

Management C1.4: Zatravňování orné půdy regionální směsí podél vodního útvaru

Cílenost: Půdy podél vodních útvarů v oblastech Natura 2000 a ZCHÚ⁵²

---

⁵² Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

Titul C2: Pěstování meziplodin

Cílenost: Orná půda (především zranitelné oblasti)

Do titulu může být zařazena stanovená výměra orné půdy, na které žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- V průběhu pětiletého závazku v rámci osevního postupu musí žadatel zajistit, že bude v každém roce vyseta stanovená meziplodina na stanovené výměře;
- Zemědělec vyseje meziplodinu ve stanoveném termínu. Lze využít stanovené přezimující i vymrzající plodiny;
- Do stanoveného termínu neprovede v porostu meziplodiny žádné chemické ani mechanické zásahy směřující k likvidaci porostu meziplodiny nebo k jeho redukci, po tomto termínu založí porost hlavní plodiny.⁵³

Titul C3: Biopásy

Cílenost: Orná půda s přihlédnutím k volně žijícím živočichům

Do titulu může být zařazen půdní blok s kulturou orná půda, na kterém žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- Vytvořit biopásy minimálně 6 metrů široké, které budou umístěny na okraji ploch orné půdy nebo uvnitř polí. Biopás nesmí přímo přiléhat k hranici půdního bloku, která bezprostředně přiléhá k dálnici, silnici I. a II. třídy dle zákona o pozemních komunikacích;
- Vzdálenost mezi jednotlivými biopásy uvnitř polí musí být nejméně 50 m;
- Žadatel je povinen osít biopásy směsí uznaného osiva stanovených plodin ve stanoveném termínu;
- Žadatel je povinen ponechat biopásy bez jakéhokoliv obhospodařování do jarního období následujícího roku a poté porost biopásů zapravit do půdy;
- Je zakázána aplikace pesticidů na biopás;
- Biopásy nesmí být používány k pojezdům zemědělské techniky ani jako souvratě;
- Poloha biopásů se může v průběhu pětiletého období měnit v závislosti na osevním postupu.⁵⁴

---

⁵³ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

⁵⁴ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

2. Opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy

2.1. Zalesňování zemědělské půdy

Cílem tohoto podopatření je rozšíření lesních porostů na zemědělské půdě, trvale udržitelné využití lesní a zemědělské půdy, zlepšení životního prostředí a krajiny

2.1.1. První zalesnění zemědělské půdy

Zalesňování zemědělských půd je podopatření, které umožňuje zemědělcům hospodařícím na zemědělské půdě, respektive vlastníkům zemědělské půdy, získat podporu na zalesnění těchto pozemků. Tímto podopatřením se vytváří prostor pro diverzifikaci výroby, která by měla přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Snižuje podíl zornění půdy a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy. Zalesňování zemědělských pozemků je důležité s ohledem na využití půdy a ochranu životního prostředí. Lesní porosty jsou nejen důležitým zdrojem obnovitelné suroviny ale i krajinnotvorným prvkem, majícím vliv na vodní režim, na ochranu půdy, v menší míře mají i sanitární, rekreační, estetický a kulturní význam.

2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích

2.2.1. Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu

2.3. Lesnicko-environmentální platby

2.3.1. Zlepšování druhové skladby lesních porostů

2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

V rámci tohoto opatření jsou navrhována 2 podopatření: Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření a Neproduktivní investice v lesích.

2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření

Tato podpora umožní snížit rozsah škod způsobených přírodními kalamitami a požáry. Snaží se o přirozenou obnovu nebo umělou obnovu sítí po kalamitách, sadbu na plochách po kalamitních těžbách, hnojen a vápnění lesních pozemků, atd.

2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Podpora činností vedoucích ke zvyšování společenské hodnoty lesů. Mezi základní cíle tohoto opatření patří: usměrňování návštěvnosti lesa, eliminace

negativního dopadu návštěvnosti na lesní prostředí výstavbou vhodných objektů a zařízení, budování objektů k zajištění bezpečnosti návštěvníků.⁵⁵

3.2.3 Celkové vynaložené prostředky na Program rozvoje venkova, přímé platby, HRDP v letech 2007 - 2010 pro Českou republiku

Tabulka č. 8: Rozpočet ČR na Program rozvoje venkova, přímé platby a HRDP v letech 2007 – 2010

Přímé platby	v mil. Kč			
	2007	2008	2009	2010
SAPS	10 188,00	10 412,00	13 771,00	14 057,00
TOP-UP	7 921,00	5 592,00	10 028,00	2 756,00
Energetické plodiny	515,00	673,00	1 212,00	1 286,00
Oddělená platba za cukr		38,00	32,00	44,00
Oddělená platba za rajčata			14,00	12,00
Přímé platby celkem	18 624,00	16 715,00	25 057,00	18 155,00
HRDP celkem	3 955,00	3 106,00	2 941,00	503,00
PRV celkem	2 828,00	5 311,00	7 719,00	15 967,00

Zdroj: Státní zemědělský a intervenční fond

V rámci přímých plateb bylo v roce 2007 vyplaceno celkem 18 624 mil. Kč. V tomto roce bylo na Program rozvoje venkova vynaloženo celkem 2 828 mil. Kč. Z fondu HRDP bylo v roce 2007 vynaloženo celkem 3 955 mil. Kč.

V roce 2008 bylo vyplaceno v přímých platbách 16 715 mil. Kč. Z fondu HRDP šlo na Program rozvoje venkova 3 106 mil. Kč a rozpočet na celý Program rozvoje venkova za tento rok činil 5 311 mil. Kč.

V roce 2009 činily přímé platby celkem 25 057 mil. Kč, HRDP pak 2 941 mil. Kč a rozpočet PRV činil 7 719 mil. Kč. V rámci PRV byly v roce 2009 vypláceny nejen dotace na žádosti z roku 2009, ale především z projektů zaregistrovaných v roce 2007 a 2008.

⁵⁵ Portál Státního zemědělského intervenčního fondu: www.szif.cz

Přímé platby činily v roce 2010 18 155 mil. Kč, HRDP 503 mil. Kč a celkový rozpočet na Program rozvoje venkova byl 15 967 000 Kč. V rámci PRV byly v roce 2010 vypláceny také dotace na žádosti z roku 2009. V roce 2011 se budou ještě dotace podané v roce 2010 vyplácet.

3.2.4 Proplacené dotace v Jihočeském kraji dle jednotlivých podopatření z AEO HRDP a AEO EAFRD v letech 2007 – 2010

Tabulka č. 9: Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2007

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP dotace	Ekologické zemědělství	53	53	17 209,90	20 015 702,20	20 026 086,20	10 384,00
	Ošetřování travních porostů	988	988	106 064,77	268 093 888,06	270 879 294,40	2 785 406,34
	Zatrávňování orné půdy	377	307	7 235,37	52 500 399,72	52 574 916,10	74 516,38
	Tvorba travnatých pásů na svaž. půdách	2	2	3,94	37 193,60	37 193,60	0,00
	Pěstování meziplodin	375	375	23 447,35	107 029 566,12	107 586 764,80	557 198,68
	Trvale podmáčené louky a rašelinné louky	2	2	11,70	132 528,88	141 570,00	9 041,12
	Ptačí lokality na travních porostech	20	20	895,63	4 573 958,90	4 645 190,90	71 232,00
	Biopásy	13	19	86,80	916 214,58	922 684,00	6 469,42
	Integrované systémy pěstování ovoce	9	9	216,43	2 133 350,51	2 133 350,51	0,00
Celkem		1 839	1 775	155 171,89	455 432 802,57	458 947 050,51	3 514 247,94

Nejvíce finančních prostředků z AEO HRDP v roce 2007 bylo čerpáno na podopatření Ošetřování travních porostů, celkem 268 093 888,06 Kč, kdy bylo proplaceno celkem 988 žádostí. Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí byl za toto podopatření 2 785 406,34 Kč. Nejméně prostředků bylo vyplaceno na podopatření Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, a to 37 193,60 Kč, přičemž původní žádosti se shodují se skutečně vyplacenou výší dotace. Celkem bylo vyplaceno 455 432 802,57 Kč.

Tabulka č. 10: Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2007

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO EAFRD dotace	Ekologické zemědělství	80	80	17 824,76	40 816 538,75	40 847 610,23	31 071,48
	Integrovaná produkce - ovoce	18	18	747,72	8 952 735,70	8 959 081,59	6 345,89
	Integrovaná produkce - zelenina	1	1	14,60	0,00	302 775,00	302 775,00
	Louky	181	181	7 375,97	13 986 945,66	15 234 112,85	1 247 167,19
	Mezofilní a vlhkomilné louky	35	36	950,81	2 884 112,29	3 053 419,33	169 307,04
	Horské a suchomilné louky	13	13	276,73	1 001 886,59	1 034 290,54	32 403,95
	Trvale podmáčené a rašelinné louky	8	8	203,20	2 098 155,78	2 332 315,37	234 159,59
	Ptačí lokality na travní porost - bahňák	4	4	25,31	122 567,17	140 724,87	18 157,70
	Ptačí lokality na TP Chřástal polní	6	6	264,37	1 330 481,37	1 331 652,83	1 171,46
	Pastviny	166	166	7 745,00	22 329 298,75	23 884 609,60	1 555 310,85
	Druhově bohaté pastviny	35	35	1 511,16	6 962 904,33	7 047 324,51	84 420,18
	Suché stepní trávníky a vřesoviště	1	1	9,20	77 994,83	77 994,83	0,00
	Zatravňování orné půdy	203	203	3 255,70	25 369 095,07	25 565 922,33	196 827,26
	Pěstování meziplodin	21	21	1 126,95	3 226 007,09	3 229 814,34	3 807,25
Celkem		692	773	41 331,48	129 158 723,38	133 041 648,22	3 882 924,84

Z AEO EAFRD bylo v roce 2007 vyplaceno celkem 129 158 723,38 Kč, kdy původní celkové žádosti byly 133 041 648,22 Kč. Nejvíce prostředků bylo z toho fondu za rok 2007 vyplaceno na podopatření Ekologické zemědělství, a to 40 816 538,75 Kč, kdy původní celková žádost byla 40 847 610,23. Rozdíl je zde tedy pouze 31 071,48 Kč, čímž můžeme toto podopatření hodnotit jako velice úspěšné.

Tabulka č. 11: Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2008

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP dotace	Ekologické zemědělství	53	53	17 557,95	21 694 142,50	21 703 413,30	9 270,80
	Ošetřování travních porostů	968	968	105 006,16	264 094 253,90	268 087 502,30	3 993 248,40
	Zatrávňování orné půdy	374	305	7 122,61	51 651 534,58	51 768 937,00	117 402,42
	Tvorba travnatých pásů na svaž. půdách	1	1	2,68	25 299,20	25 299,20	0,00
	Pěstování meziplodin	379	378	22 655,95	102 835 690,32	104 154 558,60	1 318 868,28
	Trvale podmáčené louky a rašelinné louky	2	2	11,54	139 634,00	140 844,00	1 210,00
	Ptačí lokality na travních porostech	20	20	894,12	4 566 107,50	4 637 339,50	71 232,00
	Biopásy	13	13	93,15	990 184,50	990 184,50	0,00
	Integrované systémy pěstování ovoce	8	6	216,46	1 751 790,86	2 147 248,88	395 458,02
Celkem		1 818	1 746	153 560,62	447 748 637,36	453 655 327,28	5 906 689,92

V roce 2008 bylo nejvíce prostředků z Evropské unie čerpáno, stejně jako v roce 2007, z AEO HRDP na podopatření Ošetřování travních porostů. Jednalo se o celkovou částku 264 094 253,90 Kč a nejméně prostředků zase na Tvorbu travnatých pásů na svažitéch půdách, a to 25 299,20 Kč, tedy ještě o 11 894,40 Kč méně. Celkem bylo vyplaceno 447 748 637,36 Kč.

Tabulka č. 12: Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2008

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO EAFRD dotace	Ekologické zemědělství	137	137	25 810,83	68 158 369,86	68 264 832,79	106 462,93
	Integrovaná produkce - ovoce	20	20	773,47	8 834 984,42	8 891 862,81	56 878,39
	Integrovaná produkce - vinné révy	1	1	3,02	40 366,98	40 366,98	0,00
	Integrovaná produkce - zelenina	1	1	17,00	197 202,72	197 202,72	0,00
	Louky	235	235	8 101,57	15 566 080,14	16 033 630,58	467 550,44
	Mezofilní a vlhkomilné louky	43	43	1 093,85	3 270 967,60	3 354 880,42	83 912,82
	Horské a suchomilné louky	16	16	298,10	1 051 120,96	1 053 576,67	2 455,71
	Trvale podmáčené a rašelinné louky	10	10	193,30	1 890 460,31	2 138 072,26	247 611,95
	Ptačí lokality na travní porost - bahňák	4	4	25,31	132 545,06	134 789,16	2 244,10
	Ptačí lokality na TP Chřástal polní	6	6	263,24	1 270 030,33	1 270 030,33	0,00
	Pastviny	215	215	8 801,28	25 692 499,74	25 989 189,16	296 689,42
	Druhově bohaté pastviny	42	42	1 579,97	6 965 335,77	7 054 736,76	89 400,99
	Suché stepní trávníky a vřesoviště	1	1	16,98	137 879,47	137 879,47	0,00
	Zatravňování orné půdy	318	278	4 707,86	35 067 106,76	35 192 283,87	125 177,11
	Pěstování meziplodin	22	22	1 229,00	3 367 268,11	3 373 968,39	6 700,28
	Biopásy	3	3	23,53	248 251,81	248 758,21	506,40
Celkem		1 074	1 034	52 938,31	171 890 470,04	173 376 060,58	1 485 590,54

Z AEO EAFRD bylo v Jihočeském kraji v roce 2008 proplaceno celkem 1 074 žádostí, celkem za 171 890 470,04 Kč. 68 158 369,86 Kč bylo proplaceno opět na podopatření Ekologické zemědělství, přičemž bylo proplaceno celkem 137 žádostí. Rozdíl mezi skutečně vyplacenou a původní žádostí byl v tomto podopatření 106 462,93 Kč. Opět lze toto podopatření hodnotit jako úspěšné. Nejvíce proplacených žádostí bylo na podopatření Zatravňování orné půdy (318 žádostí v celkové výši 35 067 106,76 Kč).

Tabulka č. 13: Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2009

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP dotace	Ekologické zemědělství	3	3	155,63	200 822,39	220 422,20	19 599,81
	Ošetřování travních porostů	110	110	5 153,46	13 003 929,25	13 197 806,50	193 877,25
	Zatrávňování orné půdy	302	259	6 188,10	44 951 606,30	44 962 576,45	10 970,15
	Tvorba travnatých pásů na svaž. půdách	2	2	3 900,00	35 816,00	35 816,00	0,00
	Pěstování meziplodin	28	28	322,10	1 475 218,00	1 475 218,00	0,00
	Biopásy	11	11	57,02	606 122,60	606 122,60	0,00
	Integrované systémy pěstování ovoce	7	7	199,44	1 965 880,06	1 967 851,48	1 971,42
Celkem		463	420	15 975,75	62 239 394,60	62 465 813,23	226 418,63

V roce 2009 bylo z fondu HRDP čerpáno nejvíce finančních prostředků za podopatření Zatrávňování orné půdy, kde bylo proplaceno celkem 302 žádostí. Celková vyplacená finanční podpora byla za toto podopatření 44 951 606,30 Kč. Na druhém místě v počtu proplacených žádostí bylo v celkové hodnotě 13 003 929,25 Kč proplaceno podopatření Ošetřování travních porostů a nejméně finančních prostředků byla z fondu EU poskytnuta na podopatření Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, a to 35 816 Kč. Celkem bylo z fondu HRDP vyplaceno 62 239 394,60 Kč. Původní žádosti byly celkem za 62 465 813,23 Kč. Opatření v tomto roce bylo velmi úspěšné, neboť rozdíl mezi skutečně vyplacenými prostředky a původními žádostmi bylo 226 418,63 Kč.

Tabulka č. 14: Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2009

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO EAFRD dotace	Ekologické zemědělství	307	306	53 045,98	134 037 194,30	134 604 975,71	567 781,41
	Integrovaná produkce - ovoce	22	22	802,53	9 364 626,24	9 364 626,24	0,00
	Integrovaná produkce - vinné révy	1	1	3,02	41 072,85	41 072,85	0,00
	Integrovaná produkce - zelenina	1	1	20,00	236 050,00	236 050,00	0,00
	Louky	924	923	53 895,15	105 488 826,64	108 465 359,63	2 976 532,99
	Mezofilní a vlhkomilné louky	232	231	8 782,17	25 948 516,47	26 653 610,56	705 094,09
	Horské a suchomilné louky	74	74	1 894,63	6 383 505,70	6 532 988,10	149 482,40
	Trvale podmáčené a rašelinné louky	36	36	274,22	2 553 330,52	3 093 496,58	540 166,06
	Ptačí lokality na travní porost - bahňák	17	17	236,46	1 120 348,61	1 283 136,32	162 787,71
	Ptačí lokality na TP Chřástal polní	30	30	1 683,18	7 859 425,61	8 266 859,63	407 434,02
	Pastviny	844	843	45 415,11	135 330 432,76	136 473 457,71	1 143 024,95
	Druhově bohaté pastviny	192	191	12 162,66	53 931 090,21	55 179 595,24	1 248 505,03
	Suché stepní trávníky a vřesoviště	2	2	32,34	258 183,11	267 196,31	9 013,20
	Zatravňování orné půdy	492	397	6 434,08	48 562 744,45	48 947 215,00	384 470,55
	Pěstování meziplodin	177	177	11 004,12	30 666 570,35	30 732 631,99	66 061,64
	Biopásy	6	6	36,02	387 461,01	387 461,00	-0,01
Celkem		3 357	3 257	195 721,67	562 169 378,83	570 529 732,87	8 360 354,04

Z AEO EAFRD bylo v roce 2009 čerpáno celkem 562 169 378,83 Kč. Celkové původní žádosti byly celkem 570 529 732,87 Kč. Rozdíl mezi skutečně vyplacenými prostředky a původní výší žádostí je 8 360 354,04 Kč. Oproti roku je rozdíl značně větší. Největší částka peněz byla vyplacena na podopatření Pastviny, jednalo se o 135 330 432,76 Kč. Ekologické zemědělství bylo tentokrát na druhém místě (134 037 194,30 Kč). Nejméně finančních prostředků bylo vyplaceno na podopatření Integrovaná produkce - vinné révy (41 072,85 Kč.)

Tabulka č. 15: Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2010

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP dotace	Ošetřování travních porostů	21	21	1 356,87	3 650 001,60	3 708 885,60	58 884,00
	Zatrávňování orné půdy	111	111	3 169,86	23 029 032,90	23 042 182,55	13 149,65
Celkem		132	132	4 526,73	26 679 034,50	26 751 068,15	72 033,65

V roce 2010 již platby z agroenvironmentálního opatření HRDP dobíhají, proto z tohoto fondu byly proplaceny pouze podopatření Ošetřování travních porostů, kam bylo vyplaceno 3 650 001,60 Kč a podáno bylo 21 žádostí, a podopatření Zatrávňování orné půdy. Zde to bylo 23 029 032,90 Kč, přičemž počet žádostí byl 111. Celkem bylo za toto opatření proplaceno 132 žádostí.

Tabulka č. 16: Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2010

Opatření	Podopatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO EAFRD dotace	Ekologické zemědělství	230	230	40 261,41	106 230 757,35	106 252 185,98	21 428,63
	Integrovaná produkce - ovoce	16	16	442,80	5 062 966,32	5 062 966,32	0,00
	Louky	656	656	45 239,15	86 445 347,23	89 187 480,37	2 742 133,14
	Mezofilní a vlhkomilné louky	148	148	6 471,90	18 583 720,54	19 249 057,48	665 336,94
	Horské a suchomilné louky	47	47	1 200,76	4 010 120,74	4 014 650,03	4 529,29
	Trvale podmáčené a rašelinné louky	23	23	262,81	2 405 957,77	2 880 620,99	474 663,22
	Ptačí lokality na travní porost - bahňák	14	14	220,87	1 044 929,16	1 172 724,72	127 795,56
	Ptačí lokality na TP Chrástal polní	22	22	1 388,02	6 479 120,10	6 676 598,29	197 478,19
	Pastviny	574	574	33 640,80	98 329 469,57	99 047 717,08	718 247,51
	Druhově bohaté pastviny	115	115	8 428,83	36 615 485,17	37 442 295,77	826 810,60
	Suché stepní trávníky a vřesoviště	2	2	7,34	59 423,03	59 423,03	0,00
	Zatrávňování orné půdy	465	346	6 224,60	46 432 529,17	46 490 490,42	57 961,25
Celkem		2 312	2 193	143 789,29	411 699 826,15	417 536 210,48	5 836 384,33

Z agroenvironmentálního opatření EAFRD bylo v roce 2010 proplaceno celkem 2 312 žádostí v celkové výši 411 699 826,15 Kč. Nejvíce finančních zdrojů z EU šlo na podopatření Ekologické zemědělství, celkem se jednalo o 106 230 757,35 Kč, přičemž původní žádosti byly ve výši 106 252 185,98 Kč. Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí je tedy téměř nepatrný. Celkový rozdíl mezi proplacenými dotacemi a původními žádostmi za opatření je 5 836 384,33 Kč.

3.2.5 Všechny proplacené dotace Osy II – Opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji v letech 2007 - 2010

Tabulka č. 17: Proplacené dotace v roce 2007

Opatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP - dotace	1 839	1 775	155 171,89	455 432 802,57	458 947 050,51	3 514 247,94
AEO EAFRD - dotace	692	773	41 331,48	129 158 723,38	133 041 648,22	3 882 924,84
EAFRD Lesnictví ZZP	19	19	3 288,97	2 361 539,79	2 373 984,71	12 444,92
LFA EAFRD	1 686	1 685	139 730,37	521 416 195,54	522 292 265,62	876 070,08
Energetické plodiny	13	12	1 692,01	1 474 473,76	2 105 442,25	630 968,49
Les péče a náhrada	93	87	29 505,88	2 728 278,39	2 697 863,55	-30 414,84
Natura 2000	42	42	891,28	2 740 917,58	2 754 605,20	13 687,62
PUZČ - dotace	31	31		5 722 840,95		-5 722 840,95
SAPS	2 528	2 527	416 892,83	1 163 437 936,42	1 164 078 518,65	640 582,23
TOP UP	2 271	2 270	427 919,71	867 575 770,91	867 658 787,78	83 016,87
ZSV - Dotace	19	19		21 143 138,98	1 035 833 049,12	1 014 689 910,14
Celkem	9 233	9 240	1 216 424,42	3 173 192 618,27	4 191 783 215,61	1 018 590 597,34

V roce 2007 bylo za opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy a opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy v JČ kraji celkem vyplaceno 3 173 192 618,27 Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo vyplaceno na opatření SAPS (Jednotná platba na plochu). Celkem bylo proplaceno 9 233 žádostí ve výši 3 173 192 618,27 Kč. Původní žádosti o dotaci byly v celkové výši

4 191 783 215,61 Kč. Rozdíl mezi skutečně proplacenými žádostmi a původními žádostmi byl 1 018 590 597,34 Kč.

Tabulka č. 18: Proplacené dotace v roce 2008

Opatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP - dotace	1 818	1 746	153 560,62	447 748 637,36	453 655 327,28	5 906 689,92
AEO EAFRD - dotace	1 074	1 034	52 938,31	171 890 470,04	173 376 060,58	1 485 590,54
EAFRD Lesnictví PN	19	19	6 439,94	530 988,90	530 988,76	-0,14
EAFRD Lesnictví ZZP	29	29	3 998,93	2 577 065,72	2 577 066,31	0,59
LFA EAFRD	1 739	1 739	141 235,13	504 888 801,01	505 509 150,29	620 349,28
PUZČ - EAFRD dotace	2	2	103,67	90 000,00	4 872,49	-85 127,51
Les péče a náhrada	91	85	29 095,34	2 662 432,47	2 668 402,45	5 969,98
Natura 2000	53	53	956,78	2 817 258,32	2 828 960,44	11 702,12
PUZČ - dotace	49	49		9 450 752,80		-9 450 752,80
SAPS	2 671	2 571	418 988,74	1 286 680 422,78	1 287 749 582,95	1 069 160,17
TOP UP	2 671	2 669	615 676,08	916 134 264,45	917 215 289,63	1 081 025,18
ZSV dotace	22	22		6 572 855,52	2 141 434 378,70	2 134 861 523,18
Celkem	10 238	10 018	1 442 993,56	3 352 043 949,37	5 487 550 079,88	2 135 506 130,51

V roce 2008 bylo formou přímých plateb vyplaceno z fondu HRDP a EAFRD celkem 3 352 043 949,37 Kč. Nejvíce finančních prostředků z EU bylo využito, stejně jako v roce 2007 na opatření SAPS (1 286 680 422,78 Kč). Nejméně pak na opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ) z fondu EAFRD, tj. 90 000 Kč. Celkový počet proplacených žádostí byl 10 238.

Tabulka č. 19: Proplacené dotace v roce 2009

Opatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP - dotace	463	420	15 975,75	62 239 394,60	62 465 813,23	226 418,63
AEO EAFRD - dotace	3 357	3 257	195 721,67	562 169 378,83	570 529 742,87	8 360 364,04
EAFRD Lesnictví PN	43	42	12 317,26	1 003 372,24	1 015 258,78	11 886,54
EAFRD Lesnictví ZP	37	37	4 331,39	2 993 755,35	3 000 416,35	6 661,00
LFA EAFRD	1 864	1 863	142 883,69	518 818 023,13	519 325 209,49	507 186,36
Energetické plodiny	19	19	3 054,69	3 447 383,76	3 466 373,77	18 990,01
PUZČ - EAFRD dotace	14	14	866,37	1 767 724,67	40 719,39	-1 727 005,28
PUZČ - EAFRD dopl.	4	4		864 000,00		-864 000,00
Les péče a náhrada	88	82	27 492,28	2 480 611,63	2 513 117,77	32 506,14
Natura 2000	56	56	949,29	2 852 046,84	2 852 617,67	570,83
PUZČ - dotace	50	50		9 167 592,80		-9 167 592,80
SAPS	2 822	2 821	417 796,37	1 549 466 900,61	1 550 151 451,80	684 551,19
TOP UP	2 822	2 821	613 135,28	823 823 907,34	824 213 041,95	389 134,61
ZSV dotace	22	22		6 633 825,00	2 608 244 239,10	2 601 610 414,10
Celkem	11 661	11 508	1 434 524,04	3 547 727 916,80	6 147 818 002,17	2 600 090 085,37

Z fondu HRDP a EAFRD bylo v roce 2009 proplaceno celkem 11 661 žádostí o dotaci, v celkové výši 3 547 727 916,80 Kč. Původní žádosti byly v celkové výši 6 147 818 002,17 Kč. I v tomto roce bylo čerpáno nejvíce financí na opatření SAPS, a to 1 549 466 900,61 Kč, kdy bylo proplaceno 2 822 žádostí za toto opatření.

Tabulka č. 20: Proplacené dotace v roce 2010

Opatření	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
AEO HRDP - dotace	132	132	4 526,73	26 679 034,50	26 751 068,15	72 033,65
Dojnice	358	358	50 526,00	113 657 039,51	123 544 864,80	9 887 825,29
AEO EAFRD - dotace	2 312	2 193	143 789,29	411 699 826,15	417 536 210,48	5 836 384,33
EAFRD Lesnictví PN	53	53	12 834,32	1 028 033,52	1 028 038,58	5,06
LFA EAFRD	1 923	1 922	146 021,92	519 190 399,15	519 872 803,28	682 404,13
PUZČ - EAFRD dotace	11	11	395 430,00	1 389 642,41	18 585,21	-1 371 057,20
PUZČ - EAFRD propl.	19	19		3 764 479,00		-3 764 479,00
Les péče a náhrada	17	17	9 475,41	829 254,44	829 254,44	0,00
Natura 2000	56	56	970,89	2 858 160,75	285 822,57	-2 572 338,18
PUZČ - dotace	48	48		7 220 444,40		-7 220 444,40
SAPS	2 944	2 943	418 527,03	1 698 506 127,64	1 699 968 237,68	1 462 110,04
TOP UP	2 922	2 922	612 219,61	486 667 978,31	487 105 560,07	437 581,76
ZSV Dotace	20	20		5 924 160,00	1 775 043 095,01	1 769 118 935,01
Celkem	10 815	10 694	1 794 321,20	3 279 414 579,78	5 051 983 540,27	1 772 568 960,49

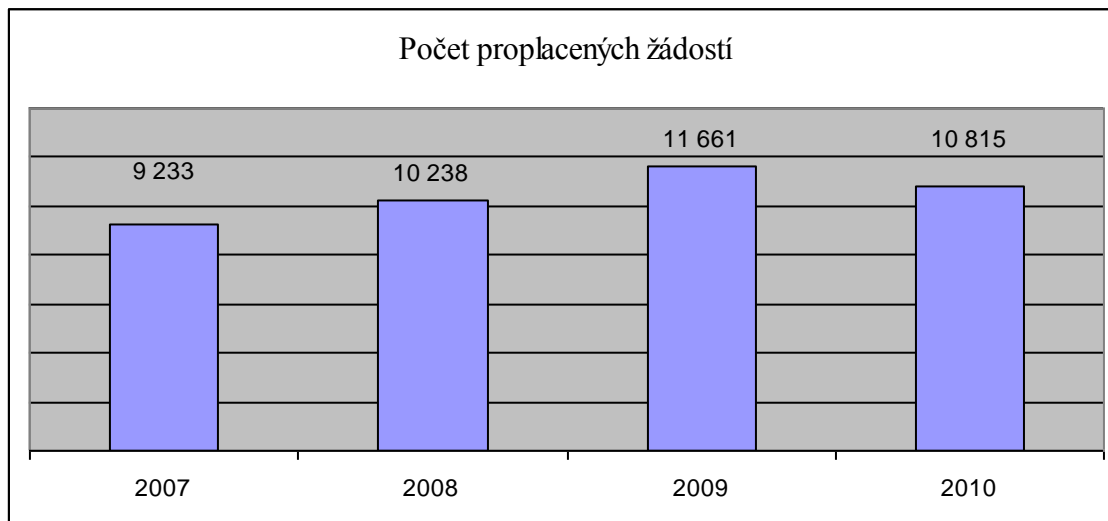
Stejně jako v předchozích 3 letech, bylo i v roce 2010 proplaceno nejvíce finančních prostředků na opatření SAPS (1 698 506 127,64 Kč). Celkem bylo za toto opatření podáno 2 944 žádostí o dotaci. Nejméně žádostí bylo podáno na opatření PUZČ z fondu EAFRD, kdy bylo proplaceno celkem 1 389 642,41 Kč. V roce 2010 bylo celkem na opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji vyplaceno 3 279 414 579,78 Kč, z původního počtu žádostí 5 051 983 540,27. Rozdíl mezi skutečně vyplacenými a původními žádostmi byl 1 772 568 960,49 Kč.

Tabulka č. 21: Proplacené dotace celkem na opatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji za období 2007 – 2010

Rok	Počet proplacených žádostí	Počet žadatelů	Skutečná výměra v ha	Skutečně vyplacená dotace v Kč	Původní žádost o dotaci v Kč	Rozdíl mezi skutečně vyplacenou dotací a původní žádostí v Kč
2007	9 233	9 240	1 213 424,42	3 173 192 618,27	4 191 783 215,61	1 018 590 597,34
2008	10 238	10 018	1 442 993,56	3 352 043 949,37	5 487 550 079,88	2 135 506 130,51
2009	11 661	11 508	1 434 524,04	3 547 727 916,80	6 147 818 002,17	2 600 090 085,37
2010	10 815	10 694	1 794 321,20	3 279 414 579,78	5 051 983 540,27	1 772 568 960,49
Celkem za období	41 947	41 460	5 865 263,22	13 352 379 064,22	20 879 134 837,93	7 526 755 773,71

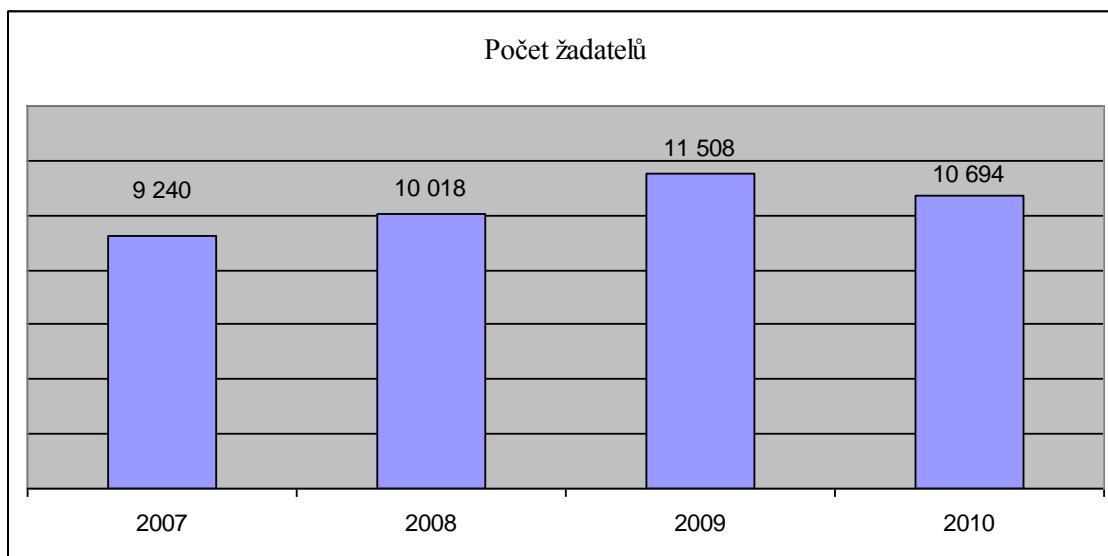
Za sledované čtyřleté období bylo proplaceno celkem 13 352 379 064,22 Kč na opatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji. Nejvíce byl vyplaceno v roce 2009, a to 3 547 727 916,80 Kč, přičemž původní žádosti byly 20 879 134 837,93 Kč.

Graf č. 7: Počet proplacených žádostí na opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji

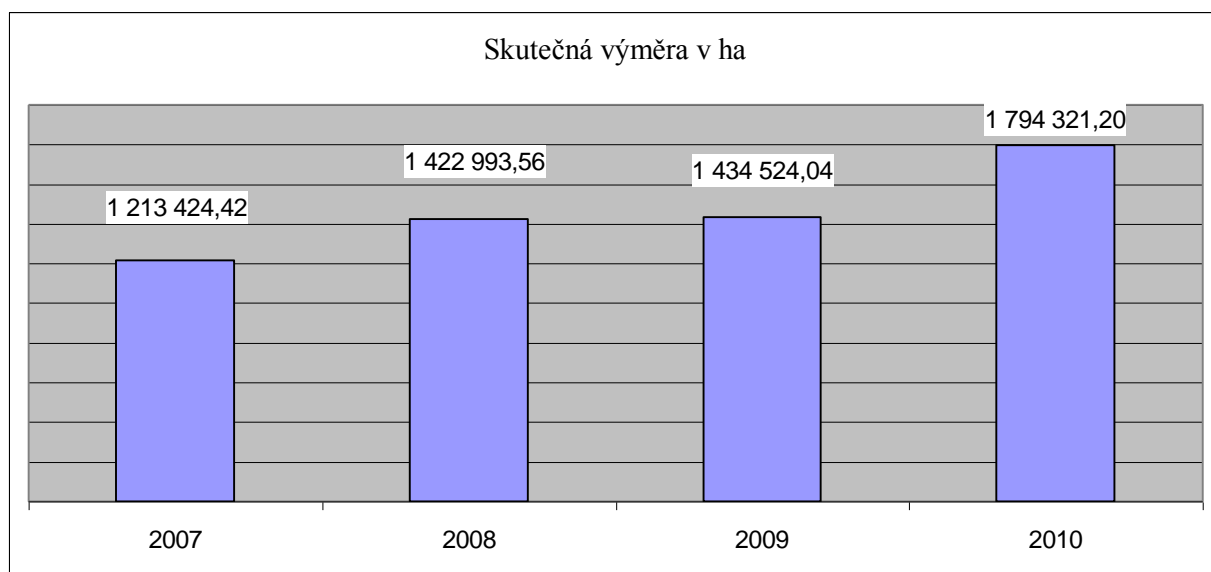
Nejvíce žádostí bylo proplaceno v roce 2009, celkem 11 661 žádostí. Nejméně v roce 2007, a to 9 233 žádostí.

Graf č. 8: Počet žadatelů

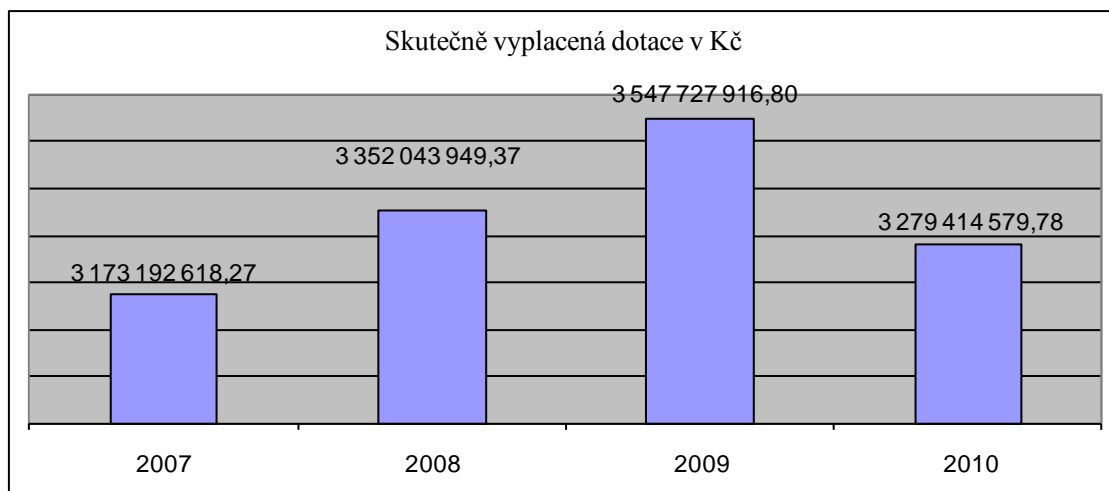
Nejvíce žadatelů o dotaci bylo v roce 2009, tj. 11 508 žadatelů. Nejméně žadatelů bylo v roce 2007, 9 240 žadatelů.

Graf č. 9: Skutečná výměra v hektarech

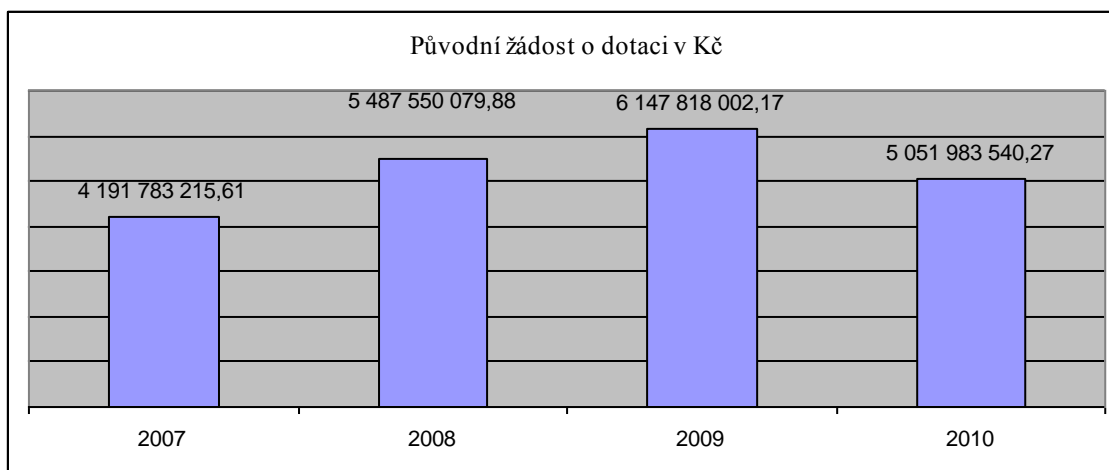
Co se týče počtu hektarů, na které byly v období 2004 – 2010 poskytnuty dotaci, nejvíce bylo v roce 2010, a to 1 794 321,20 Kč. V roce 2007 se týkaly dotace rozlohy o výměře 1 213 424,42 hektarů.

Graf č. 10: Skutečně vyplacená dotace v Kč

Ve sledovaném období bylo poskytnuto nejvíce finančních prostředků na opatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji v roce 2009. Jednalo se o částku 3 547 727 916,60 Kč. Nejméně bylo proplaceno v roce 2007, 3 173 192 618,27 Kč. Plošné dotace se vyplácí na základě sazeb dotačních titulů. Sazby v roce 2010 byly oproti roku 2009 nižší. Dalším důvodem, proč v roce 2010 bylo vyplaceno méně dotací je například také to, že v roce 2007 a 2008 bylo zaregistrováno mnoho žádostí, které byly proplaceny v roce 2009, a proto je na grafu vidět větší nárůst vyplacených dotací. Rok 2010 se již zase srovnal a není již vypláceno tolik žádostí, proto je na tomto grafu vidět pokles oproti roku 2009.

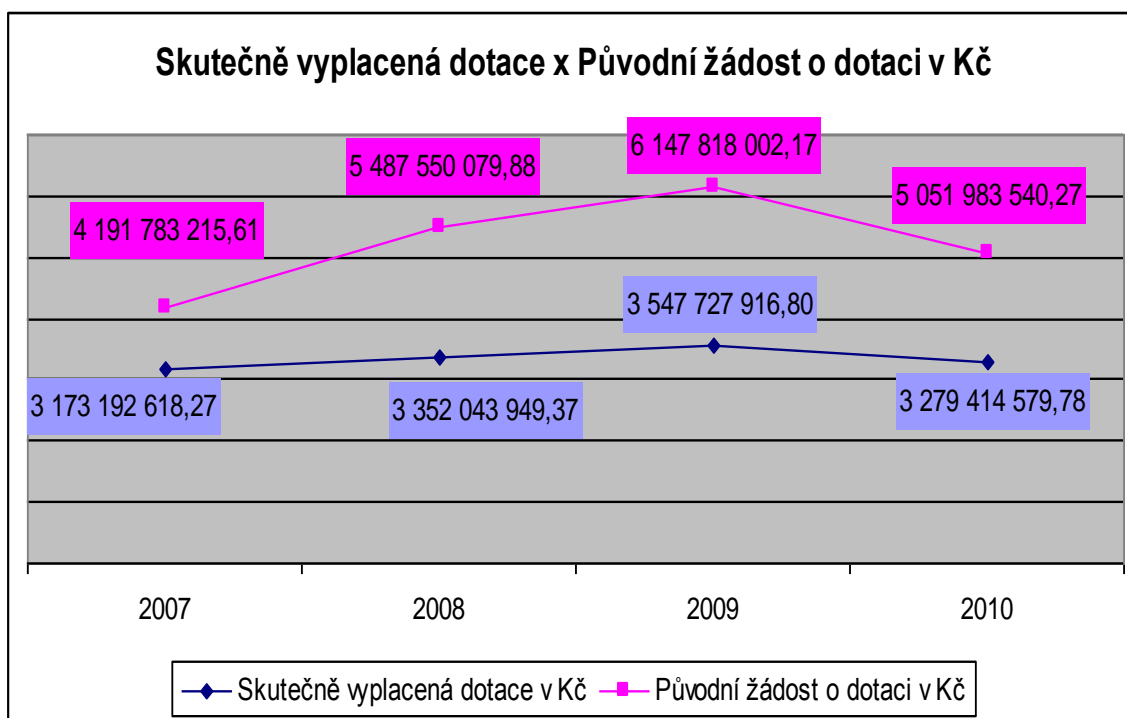
Graf č. 11: Původní žádost o dotaci

Původní žádosti byly odlišné než skutečně vyplacené dotace. Nejvíce žádostí bylo podáno v roce 2009, 6 147 818 002,17 Kč. Nejméně bylo zažádáno v roce 2007, a to 4 191 783 215,61.

Graf č. 12: Rozdíl mezi skutečně vyplacenými dotacemi a původními žádostmi o dotaci v Kč za opatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji za období 2007 – 2010

Rozdíl mezi původními výšemi žádostí a skutečně vyplacenými dotacemi je zřehledněn v této tabulce. Důvodem je například nesprávné vyplnění žádosti či nesplnění podmínek pro vyplácení dotace za jednotlivá opatření a podopatření.

Nejčastější chyby žadatelů:

- Chybné vyplnění Žádosti o dotaci;
- Chybně uvedená čísla účtů;

- Nezahrnutí všech půdních bloků do deklarace půdy;
- Chybné označení půdního bloku;
- Nedodání dokladů ve stanoveném termínu – doklady z ústřední evidence zviřat.

4 DISKUZE A VÝSLEDKY

Dle zpracovaných tabulek a grafů můžeme vidět, že nejvíce finančních prostředků šlo v rámci AEO HRDP a AEO EAFRD v roce 2007 na podopatření Ošetřování travních porostů z fondu HRDP (vyplaceno 268 093 888,06 Kč) a Ekologické zemědělství u fondu EAFRD (40 816 538,75 Kč), v roce 2008, stejně jako v předchozím roce z AEO HRDP Ošetřování travních porostů (264 094 253,90 Kč), a Ekologické zemědělství (68 158 369,86 Kč z EAFRD). Tato dvě podopatření byla tedy v rámci sledovaného období nejúspěšnější, co se týče nejvíce přidělených finančních prostředků. V roce 2009 pak bylo nejúspěšnější opatření Zatravňování orné půdy (HRDP - 44 951 606,30 Kč) a Pastviny (z fondu EAFRD na toto podopatření 135 330 432,76 Kč). V posledním roce sledovaného období, tedy v roce 2010 směřovalo nejvíce dotací na Zatravňování orné půdy z HRDP (23 029 032,90 Kč) a opět ekologické zemědělství - 106 230 757,35 Kč z fondu EAFRD. Hypotéza se tedy částečně potvrdila. Nejvíce finančních prostředků bylo ve sledovaném období proplaceno na podopatření Ošetřování travních porostů, Ekologické zemědělství, Zatravňování orné půdy a Pastviny.

Nejvíce finančních prostředků v České republice v rámci osy přímých plateb, bylo v roce 2007 poskytnuto na opatření Jednotná platba na plochu (SAPS). Bylo to celkem 10 188 000 000 Kč. V Jihočeském kraji bylo v tomto roce nejvíce finančních prostředků čerpáno také na SAPS (1 163 437 936,42 Kč). V roce 2008 bylo na SAPS v ČR vyplaceno celkem 10 412 000 000 Kč (Jihočeský kraj vyčerpal 1 286 680 422,78 Kč). V roce 2009 bylo na SAPS přiděleno 13 771 000 000 Kč, Jihočeský kraj čerpal 1 549 466 900,61 Kč.

V roce 2010 bylo opět čerpáno nejvíce prostředků na SAPS, a to 14 057 000 000 Kč a Jihočeský kraj čerpal 1 698 506 127,64 Kč. Nejvíce celkových finančních prostředků na Program rozvoje venkova, bylo přiděleno v roce 2010, a to celkem 15 967 000 000 Kč. Z celkového hlediska můžeme tedy Program rozvoje venkova hodnotit za rok 2010 kladně.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo seznámení s programem Rozvoje venkova a zaměření na osu II, konkrétně opatření zaměřená na využitelné využívání zemědělské a lesní půdy, zpřehlednění čerpání dotací z fondů a agroenvironmentálních opatření HRDP a EAFRD a přímé platby a přehled programů zaměřených na zemědělství v období 2004 – 2006 a 2007 – 2013. Diplomová práce také měla seznámit se Společnou zemědělskou politikou, její historií a předvstupními fondy a programy.

Zemědělství je jedním z nejdiskutovanějších témat evropské politiky. Žádný z dosavadních pokusů o reformu nebyl dost důrazný. Díky zájmovým skupinám zemědělců je reforma obtížná. Společná zemědělská politika by měla být základním nástrojem řešení nových výzev. Mezi aktuální výzvy patří např. nízká a nestabilní úroveň příjmů zemědělců, zvyšování kvality života na venkově, stabilita a udržení obyvatelstva na venkově, změna hospodářské struktury venkova, vytvoření dobrého prostředí pro podnikání a bydlení. Mezi otázky v rozvoji venkova patří např. omezení financování opatření z rozvoje venkova, která je možné financovat ze strukturálních fondů, přesvědčení o nevhodnosti současné osové struktury, Evropská komise uvažuje o zrušení os a posílení podmíněnosti mezi jednotlivými opatřeními PRV. Některé státy jsou pro postupné rušení přímých plateb, větší tržní orientaci a kladou důraz na rozvoj venkova. Některé státy by si přály rovné podmínky pro všechny zemědělce bez ohledu na to, z jakého jsou státu. Očekávaná diskuze k budoucnosti SZP by měla být pro Českou republiku příležitostí, jak SZP dále zlepšovat a dosáhnout toho, aby lépe reagovala na aktuální potřeby a výzvy, zejména na ty, které se týkají klimatických změn, obnovitelných zdrojů energie a zachování biodiverzity, dále také zmenšení negativních dopadů díky zvyšování cen zemědělských komodit a poskytování veřejných statků evropské společnosti. Evropské zemědělství musí produkovat kvalitní a bezpečné suroviny pro výrobu kvalitních potravin, protože jediné tak je možné zajištění evropské konkurenceschopnosti. V letošním roce by se mělo o reformě SZP rozhodnout.

6 SUMMARY

The main objective of this diploma work is to acquaint the reader with the program „Development of the Countryside“ with a focus on axis II, specifically the measures aimed at the utilization of agricultural and forest lands, to provide an overview on drawing grants from funds and agro-environmental measures of HRDP and EAFRD, and direct payments and an overview of programs focused on agriculture in the periods of 2004-2006 and 2007-2013. This diploma work is also intended to acquaint the reader with the Common Agricultural Policy, its history, and pre-accession funds and programs – Sapard, Development of the Countryside, and multifunctional agriculture and the Horizontal Plan for Countryside Development.

The practical part of this diploma work was devoted to research and analysis of the utilization of agricultural lands in the South Bohemian Region as well as already reimbursed grants for measures and sub-measures focused on the sustainable utilization of agricultural land in the Development of the Countryside program for the period of 2007-2010. The work is focused on the Development of the Countryside program, where I specifically addressed direct payments reimbursed in the South Bohemian Region for the period of 2007-2010, which I analyzed according to actually reimbursed applications for individual measures and sub-measures.

Key words: State agricultural intervention fund, Development of the Countryside program, European Agricultural Fund for countryside development, Horizontal Plan for Countryside Development

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. FAJMON, H. Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie. [s.l.] : Vydáno ve spolupráci s frakcí Evropského parlamentu Evropská lidová strana - Evropští demokraté (EPP-ED), 2006. 127 s.
2. FAJMON, H. Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU. [s.l.] : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 187 s.
3. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. Strukturální politika Evropské unie. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 2009, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6
4. HRABÁNKOVÁ, M., MOUDRÝ, J., ŠTYS, D. Metodika zavádění výsledků do praxe s podporou fondů EU. 1. vydání
5. BARTÁK, K. Průvodce Evropskou unií. 2. vyd. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí: ediční oddělení Ústav mezinárodních vztahů, 2000. 88 s. ISBN 80-85864-92-4
6. WOKOUN, R. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. Praha: Oeconomica, 2003, 326 s. ISBN 80-245-0517-7
7. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Abeceda fondů EU. Praha: Odbor vnějších vztahů. MMR ČR, květen 2007. 29 s.
8. CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013. 1. vydání. Praha: IRAS Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. 183 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
9. WOKOUN, R., MALINOVSKÝ J. a kol. Regionální rozvoj. Praha: Linde Praha a.s., 2008, 322 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

10. Ing. Petr Jakobe, CSc. et al.: Příručka pro zemědělce - jak získat maximum z dotací, Verlag Dashöfer, rok 2008
11. Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor evroských fondů, 2006. 29 s.
12. EAFRD Program rozvoje venkova České republiky 2007 - 2013 a související právní předpisy. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007. 150 s.
13. Fondy EU: Glosář základních pojmů. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor vnějších vztahů, 2005. 79 s.
14. Národní strategický plán 2007 – 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007. 48 s.
15. Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Praha, Těšnov : Ministerstvo zemědělství ČR, 2004. 14 s.
16. Operační program Rybářství 2007 - 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007. 65 s.
17. Průvodce zemědělce podporami OP Zemědělství. Praha, Těšnov : Ministerstvo zemědělství, 2004. 75 s. ISBN 80-7084-491-4
18. Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013. Praha Těšnov : 2007. 64 s. ISBN 978-80-7084-668-1
19. Průvodce zemědělce podporami OP Zemědělství. Praha, Těšnov : Ministerstvo zemědělství, 2004. 75 s. ISBN 80-7084-491-4

20. SAPARD 2005. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2005. 25 s.
21. SVATOŇOVÁ, Magdaléna, et al. Základy strukturální a regionální politiky EU. Jihlava : Krajský úřad kraje Vysočina, 2006. 213 s.
22. Úspěšně realizované projekty z Operačního programu Zemědělství. Praha, Těšnov : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007. 45 s. ISBN 978-80-7084-578-3
23. Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2007. 35 s. ISBN 978-80-7084-7
24. Základní principy přípravy projektů v rámci strukturálních fondů EU. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor vnějších vztahů, 2004. 63 s.
25. Průvodce fondy Evropské unie. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Odbor vnějších vztahů, 2004. 145 s.
26. Zpráva - Programy rozvoje venkova. Praha : TIS ČR SZIF, 2005. 35 s.
27. Odborný a stavovský týdeník Zemědělec, číslo 12/2011. Praha : Profi Press s. r. o.
28. Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2007 Sb. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2011. 16 s. ISBN 978-80-7084-954-5
29. Metodika k provádění nařízení vlády č. 79/2007 Sb. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2011. 72 s. ISBN 978-80-7084-955-2
30. Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 opatření II. 2.4 a II. 2.4.1. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2009. 40 s. ISBN 978-80-7084-833-3

31. Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. 72 s.
32. Metodika finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programovací období 2004 – 2006. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2004. 56 s.

Informační zdroje z internetu

33. Portál Euroskopu. [online]. [citováno v průběhu února a března 2011]. Dostupné na WWW: <<http://www.euroskop.cz>>
34. Portál Evropské komise. [online]. [citováno v únoru 2011]. dostupné na WWW: <<http://ec.europa.eu>>
35. Vyhledávač Gogole. [online]. [citováno v únoru 2011]. Dostupné na WWW: <<http://www.google.com>>
36. Ministerstvo zemědělství ČR. [online]. [citováno v březnu 2011]. Dostupné na WWW: <www.eagri.cz>
37. Portál Státního zemědělského intervenčního fondu [online]. [citováno v únoru a březnu 2011]. Dostupné na WWW: <<http://www.szif.cz>>
38. Portál Fondy Evropské unie republiky [online]. [citováno v průběhu února a března 2011]. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>
39. Portál Jihočeského kraje [online]. [citováno v březnu 2011] Dostupné na WWW: <<http://www.kraj-jihocesky.cz>>

40. Portál Evropské unie [online]. [citováno v únoru a březnu 2011] Dostupné na WWW: <http://europa.eu>
41. Český statistický úřad. [online]. [citováno v únoru 2011]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz>
42. Fondy Evropské unie. [online]. [citováno v březnu 2011]. Dostupné na WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz>
43. Portál Businessinfo [online]. [citováno v únoru 2011]. Dostupné na WWW: <http://www.businessinfo.cz>
44. Portál o Evropské unii. [online]. [citováno v únoru 2011]. Dostupné na WWW: www.euractiv.cz
45. Portál Finance. [online]. [citováno v lednu 2011]. Dostupné na WWW: www.finance.cz
46. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. [online]. [citováno v únoru 2011]. Dostupné na WWW: www.mzv.cz
47. Portál České Budějovice – Jihočeský kraj. [online]. [citováno v březnu 2011]. Dostupné na WWW: www.ceske-budejovice-jihocesky-kraj.cz

8 KLÍČOVÁ SLOVA

Státní zemědělský intervenční fond

Program rozvoje venkova

Agroenvironmentální opatření

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Horizontální plán rozvoje venkova

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
ČR	Česká republika
LFA	Méně příznivé oblasti
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EHS	Evropské hospodářské společenství
Euratom	Evropské společenství pro atomovou energii
SZP	Společná zemědělská politika
ES	Evropské společenství
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
GATT	Obecná dohoda o clech a obchodu
WTO	Světová obchodní organizace
EAGGF	Evropský zemědělský garanční a orientační fond
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
AEO	Agroenvironmentální opatření
OP	Operační program
OP Zemědělství	Program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybářství
PD	Programový dokument
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
PUZČ	Předčasné ukončení zemědělské činnosti
EZ	Ekologické zemědělství
EFF	Evropský rybářský fond
MZE	Ministerstvo zemědělství
PRV	Program rozvoje venkova
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

GAEC	Podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu
SMR	Povinné požadavky na hospodaření
SAPS	Jednotná platba na plochu
TOP-UP	Doplňkové platby
SSP	Oddělená platba za cukr
STP	Oddělená platba za rajčata
ZSV	Zakládání skupin výrobců
TP	Travní porost
ha	Hektar
CHKO	Chráněná krajinná oblast
NP	Národní park
NUTS	Nomenclature des Unites Territorialesstatistique (statistická územní jednotka podle metody EU)
HDP	Hrubý domácí produkt
MAS	Místní akční skupina
IPA	Fond předvstupní pomoci
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
CF	Fond soudržnosti
LPIS	Evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů

10 SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A MAP

- Tabulka 1 Podíl výdajů Společné zemědělské politiky v rámci EAGGF fondu
- Tabulka 2 Priority, cíle a opatření osy I Programu rozvoje venkova
- Tabulka 3 Priority, cíle a opatření osy II Programu rozvoje venkova
- Tabulka 4 Priority, cíle a opatření osy III Programu rozvoje venkova
- Tabulka 5 Priority, cíle a opatření osy IV Programu rozvoje venkova
- Tabulka 6 Okresy Jihočeského kraje k datu 1. 1. 2010
- Tabulka 7 Využití půdy v Jihočeském kraji
- Tabulka 8 Rozpočet ČR na Program rozvoje venkova, přímé platby a HRDP v letech 2007 – 2010
- Tabulka 9 Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2007
- Tabulka 10 Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2007
- Tabulka 11 Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2008
- Tabulka 12 Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2008
- Tabulka 13 Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2009
- Tabulka 14 Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2009
- Tabulka 15 Proplacené dotace z AEO HRDP - Jihočeský kraj - rok 2010
- Tabulka 16 Proplacené dotace z AEO EAFRD - Jihočeský kraj - rok 2010
- Tabulka 17 Proplacené dotace v roce 2007
- Tabulka 18 Proplacené dotace v roce 2008
- Tabulka 19 Proplacené dotace v roce 2009
- Tabulka 20 Proplacené dotace v roce 2010
- Tabulka 21 Proplacené dotace celkem na opatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji za období 2007 – 2010
- Graf 1 Využití zemědělské půdy v Jihočeském kraji 2007 - 2010
- Graf 2 Využití nezemědělské půdy v Jihočeském kraji 2007 - 2010
- Graf 3 Půda v Jihočeském kraji v roce 2007
- Graf 4 Půda v Jihočeském kraji v roce 2008
- Graf 5 Půda v Jihočeském kraji v roce 2009

Graf 6	Půda v Jihočeském kraji v roce 2010
Graf 7	Počet proplacených žádostí na opatření zaměřená na udržitelné využívání půdy v Jihočeském kraji
Graf 8	Počet žadatelů
Graf 9	Skutečná výměra v hektarech
Graf 10	Skutečně vyplacená dotace v Kč
Graf 11	Původní žádost o dotaci
Graf 12	Rozdíl mezi skutečně vyplacenými dotacemi a původními žádostmi o dotaci v Kč zaopatření zaměřená na využívání půdy v Jihočeském kraji za období 2007 - 2010
Mapa 1	Jihočeský kraj - okresy